Стратегик ... КУТУБХОНАСИ
тадқиқотлар институти

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

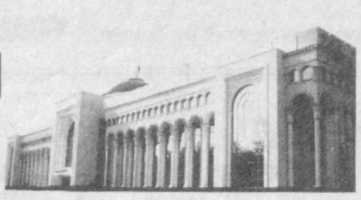

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган ◆ № 75 (9.267) 1999 йил 30 июнь, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

Тошкент китоб-журнал фабрикаси жамоаси маҳсулот турларини кўпайтириб, унинг сифатига ҳам алоҳида эътибор беришмоқда. Бу борада босма цехи ишчи-хизматчиларининг ҳиссалари салмоқлидир.

СУРАТДА: (чапдан) уста Шуҳрат Тўхтаев, цех бошлиғи Ольга Ким ва ишчи Валерий Лапин маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда.

Рустам Шарипов олган сурат.

Қурилиш

ЯНГИ УЙЛАР

Пойтахтимизнинг Чилонзор туманида ҳам аҳолини янги турар жой бинолари билан таъминлаш учун қизғин бунёдкорлик ишлари олиб борилиб, фойдаланишга топширилаётган кўп қаватли замонавий ва шинам уйлар хонадонлар аҳлини хушнуд этмоқда.

5-мавзенинг Кондратьев кўчасида қурилаётган тўрт қаватли 3 та турар жой биносини Мустақиллигимизнинг 8 йиллиги байрамигача фойдаланишга топшириш режаланган. Шу боис ҳам айни кунларда, бу қурилиш майдонида меҳнат қилаётган «Тошуйжойинвестқурилиш» корпорациясининг 61-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари ғайрат билан меҳнат қилишмоқда.

Улар бунёд этаётган 5-, 6-, 7-уйларнинг ҳар бири 16 хонадонга мўлжалланган бўлиб, 3 ҳамда 4 хоналардан иборатдир. 2 сменада ишлаётган бунёдкорлар ҳозирда ушбу уйларда қурилиш-тиклаш ишларини ниҳоясига етказмоқдалар. «Тошқурилишмеханизация» трестининг кўтарма кран ва машиналари қурувчиларнинг оғирини енгил қилмоқда. Яқин кунларда янги уйларда пардозлаш ишлари ҳам бошлаб юборилади.

Дилфуза ҒОФУРОВА.

ДАВР САДОСИ

«Тошкент оқшоми»

Барча манбалардан олинган сўнгги ахборотлар

МАМЛАКАТИМИЗДА

◆ Ўзбекистон Республикаси Президенти «Молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётган ва қонунчиликда белгиланган муддатларда ўзларининг устав жамғармаларини шакллантирмаган корхоналарни тугатиш тартибини соддалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонга имзо чекди.

◆ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Бошоқли дон экинларини навлар бўйича жойлаштиришни такомиллаштириш, уларнинг селекцияси ва уруғчилигини яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Қарор қабул қилди.

◆ Юртбошимиз ташаббуси билан бошланган Андижон вилоятининг Хўжаобод туманида ер ости газ омбори қурилиши қисқа муддатларда тугатилди. Кеча шу мажмуанинг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этди. Шу куни Юртбошимиз Андижон туманидаги касб-ҳунар коллежи қурилиши билан ҳам танишди.

◆ Болгария Халқ Мажлисининг Раиси Йордан Соколовнинг таклифига биноан Олий Мажлис Раиси Э. Халилов бошчилигидаги Ўзбекистон парламент делегацияси бугун расмий ташриф билан Софияга жўнаб кетди.

◆ «Сиёсий етакчилик мактаби» — Тошкентда иш бошлаган семинарнинг мавзуси ана шундай. Уни Ўзбекистон Республика хотин-қизлар қўмитаси, «Камолот» ёшлар жамғармаси, Тошкент Давлат иқтисодиёт университетининг хотин-қизлар қўмитаси ташкил этган.

◆ Республика киночилар уйида «Кино санъатида аёл образи» деб номланган кеча бўлиб ўтди.

◆ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарорига мувофиқ шу йил 25 августдан 2 сентябрга қадар Самарқанд шаҳрида «Шарқ тароналари» иккинчи халқаро мусиқа фестивали бўлиб ўтади.

◆ Футбол бўйича Ўзбекистон кубоги мусобақаларида навбатдаги учинчи босқич ўйинлари ўтказилди.

◆ Австралиянинг Сидней шаҳрида 2000 йилда ўтказиладиган Олимпиада ўйинлари таркибидаги футбол турнирида иштирок этиш учун йўлланмани қўлга киритиш мақсадида Осиё мамлакатлари жамоалари 9 гуруҳга бўлинган ҳолда баҳсларни давом эттирмоқдалар.

ЖАҲОНДА

◆ **Бугун** Украина ташқи ишлар вазирининг Грузияга уч кунлик расмий ташрифи ниҳоясига етади.

◆ Владикавказ яқинидаги темир йўл станциясида рўй берган портлаш оқибатида ўн бир киши ҳалок бўлди, тўрт киши оғир аҳволда шифохоналарга ётқизилди.

◆ АҚШ Президенти рафиқаси Хиллари Клинтон хонимнинг Марокашга қилган сафари ниҳоясига етди.

◆ Франциянинг «Эйр франс» ҳамда АҚШнинг «Дельта Эйрлайнз» авиакомпаниялари ўртасида стратегик иттифоқ тўғрисида битим имзоланди.

◆ Россиянинг таниқли артисти Евгений Моргунов 73 ёшида мияга қон қуйилиши туфайли вафот этди.

◆ Венгрия пойтахтида НАТОнинг ўнинчи конференцияси бўлиб ўтди.

◆ 28 июнь Украина Республикаси тарихида миллий байрам — Конституция куни сифатида кенг нишонланди.

◆ Руминиянинг шимолий қисмида кучли ёғингарчилик оқибатида дарёлар тошиб, қарийб 2 мингта мол боқарлик фермаси, турар жойлар сув остида қолди.

◆ Колумбияда ҳукумат кучлари билан мухолифат ўртасидаги қуролли тўқнашувлар натижасида 35 нафар аскар ва 30 нафар қўзғолончи қурбон бўлди.

◆ **Кеча** Австриянинг Зельцбург шаҳрида халқаро иқтисодий форум ўз ишини бошлади.

◆ Кеча Покистон бош вазири Навоз Шарифнинг Хитойга қилган икки кунлик ишчи расмий ташрифи ниҳоясига етди.

◆ Бу йил Хитой олий ўқув юртларига жами 1,53 миллион абитуриент қабул қилинади, бу ўтган йилдагига нисбатан 42 фоиз кўп демакдир.

◆ Панама мамлакати Марказий Америка ва Кариб денгизи ҳавзаси минтақасидаги энг йирик — 60 гектар майдонни эгаллайдиган савдо маркази қуришга киришди.

◆ Туркия Бош вазири «катта саккизлик» давлатларининг Кипр муаммоси юзасидан музокаралар жараёнини тиклаш борасидаги даъватига қарши эканлиги хусусида баёнот берди.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида Кадрлар тайёрлаш миллий дастури бандларининг бажарилишига бағишланган кенгайтирилган мажлис бўлиб ўтди. Уни шаҳар ҳокими* Козим Тўлаганов *олиб борди.

Мазкур масала юзасидан шаҳар ҳокими ўринбосари **Э.Эрназаров** маъруза билан чиқди.

Белгиланган режага мувофиқ

КАДРЛАР — ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОМИЛ

1998 йили Тошкентда тажриба тариқасида учта (радиотехника, самолётсозлик ва педагогика) касб-ҳунар коллежлари ҳамда ТошДУ ва Тўқимачилик ва енгил саноат институти қошида иккита академик лицейлар очилганди. Бу йилги ўқув йилигача пойтахтда яна 7150 ўринга мўлжалланган 13 касб-ҳунар коллежи ва 2625 ўринли 11 академик лицейларни очиш режалаштирилган. Улар учун ҳозирдаёқ 76 миллион сўмлик ўқув мебеллари сотиб олинган, республика касб таълими маркази орқали 23 компьютер комплекти, 23 лингофон хоналари ва лабораториялари учун ускуналар ажратилган.

Янги ўқув юртларининг кўпчилиги педагогик кадрлар билан тўла таъминланган.

Бироқ, эришилган муваффақиятлар билан бирга, бу борада жиддий камчиликлар ҳам мавжуд. Чунончи, қурилиш бораётган жараёнларнинг ўзида ўқув юртлари биноларини қуриш бўйича мажбуриятларини бажара олмаган бош пудратчиларни ўзгартиришга тўғри келди. Лекин ҳанузгача буюртмачилар томонидан уларга ҳеч қандай жарима чоралари кўрилмай келмоқда.

Янги ўқув юртларини замонавий техника ва ускуналар билан таъминлаш иши етарли даражада олиб борилмаяпти, ҳанузгача дарсликлар ва услубий адабиётлар билан таъминлаш масаласи тўла ҳал этилмаган. Афсуски, фақат махсус адабиётгина эмас, балки умумтаълим дарсликлари ҳам етишмайди.

Кенгашда коллежлар ва лицейларнинг раҳбарлар таркибини танлаш масаласига алоҳида эътибор берилди.

Бу борада самолётсозлик коллежи (директори К.Йўлдошев)да ижобий тажриба тўпланган. Масалан, ўтган ўқув йилидан бошлабоқ бу ерга ўқувчилар Чкалов номли ТАИЧБ билан тўрт асосий касблар бўйича мутахассислар тайёрлаб бериш учун олдиндан тузилган шартнома асосида қабул қилинган. Амалий машғулотлар эса бевосита самолётсозлик заводининг цехларида олиб борилади.

Якка тартибдаги ўқув режаси асосида ишловчи ТошДУ базасидаги академик лицей тажрибаси қайд этиб ўтилди. Бу ерда машғулотларни асосан фан докторлари ва номзодлари олиб борадилар ҳамда ихтисослашган кафедралар ташкил этилган.

Кенгашда Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга ошириш бўйича ишларни такомиллаштиришга қаратилган таклифлар билдирилди. Чунончи, қурилиш-коммунал коллежи директори **А. Хўжаев** хориж тажрибаси асосида йирик корхоналар бирон бир ўқув юртини ҳомийликка олган тақдирда мураббийлар кенгашини ташкил этиш таклифи билан чиқди.

Касб таълими маркази раҳбарининг ўринбосари **Х. Мақсудов** йиғилганларни коллежлар ва лицейлар янги дарсликлар билан қандай таъминланиши тўғрисидаги ахборот билан таништирди ҳамда шу муносабат билан қилиниши зарур бўлган ишларни таъкидлаб ўтди.

Жаҳон андозаларига жавоб берувчи ҳамда касблари олдига қўйилган вазифаларни самарали ҳал этишга қодир малакали кадрларни тайёрлаш — ислоҳотлар муваффақиятларини таъминлай оладиган ва таъминлайдиган асосий омилдир. Шунинг учун ҳам мазкур муаммога эътибор доимий ва конкрет бўлиши керак.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

ТОЗА СУВ СОҒЛИҚ ГАРОВИ

Тошкент шаҳар ҳокимлигида пойтахтнинг тегишли хизматларининг раҳбарлари иштирокида фавқулодда ҳолатлар бўйича комиссиянинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Уни Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Адҳам Миржалилов олиб борди.

Ёз айни авж паллага кирган бўлса-да бироқ вақти-вақти билан ёмон об-ҳаво шароитлари юз бериб турибди.

Июнь ойининг охирги кунларида рўй берган кучли ёғингарчиликлар натижасида пойтахтнинг Сергели ва Юнусобод туманларида каналларнинг тошиб кетиши кузатилди.

Жойларда ҳамон республика Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 7 апрелдаги ва Тошкент шаҳар ҳокимининг 1993 йил 28 сентябрдаги шаҳар сув иншоотларининг бир меъёрда фаолият кўрсатишини таъминлаш ва уларнинг ифлосланиши ҳамда каналларнинг тошиб кетмаслигига қаратилган қарорларининг бажарилиши тегишли даражада назорат қилинмаяпти.

Шаҳар Санитария-эпидемиология станциясининг раҳбари шуни таъкидладики, тегишли ишлар амалга оширилаётганлигига қарамасдан каналларнинг аҳволи ҳамон лозим даражада эмас.

Хусусан, ҳамкорликдаги рейдлар давомида айрим каналлар қирғоқларида 120 та молхона, 145 та ҳожатхона, 45 та хусусий ҳаммомлар қурилганлиги маълум бўлди. Айрим жойларда аҳоли томонидан каналлар оқими ўзбошимчалик билан торайтирилган, бу эса шубҳасиз сувнинг бир меъёрда ўтиши ва унинг режа бўйича фойдаланилишига салбий таъсир кўрсатади. Қоидабузар уй эгалари устидан тайёрланган ҳужжатлар ваколатли идораларга топширилди.

Мажлисда Тошкентда мавжуд бўлган барча сув иншоотларининг ҳолатлари бўйича ягона назоратни таъминлаш лозимлиги таъкидланди. Мавжуд барча жиддий муаммоларни ҳисобга олган ҳолда пойтахт каналларида тозалаш ишларини амалга ошириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Зеро, шуни унутмаслигимиз керакки, бизнинг каналларимиз қанчалик тоза, соф бўлиши, улардан сувнинг бир текисда оқиб ўтиши охир-оқибатда бизнинг соғлиғимиз ва дастурхонимизнинг тўкинлигига боғлиқдир.

Ҳушёрликка даъват

ДАВР ТАҚОЗОСИ

«Ўйлайманки, бугун юртимизда яшаётган ҳар бир онгли инсон мамлакатимизнинг олға босиши, тараққий топган давлатлар билан ҳамкорликда ривожланиши учун зарур шартларни англаш билан бирга, шу қадамларимизга тўсиқ бўлиб турган сабаб ва кучларни, уларнинг бизга қарши очиқ ва пинҳона қилаётган ҳаракатларини ўзига тасаввур қила олиши мумкин».

Ислом КАРИМОВ

Агар мазкур кўчирмадан кейин жиндек ортга назар ташласак, Юртбошимиз шу йилда бир неча газета ва журналлар, агентликлар ва ҳатто хорижий ахборот воситалари мухбирларининг қатор саволларига жавоб берганларини эслаймиз ва ҳар бирида ўз юртимизда яратилаётган моддий заминлар билан бирга тинчлик ва тенг ҳуқуқли ҳамкорлик ҳақида муттасил ўз мулоҳазаларини баён қилиб келаётганларини кўрамиз.

Сиртдан қараганда, собиқ Иттифоқнинг парчаланиши-ю, мустақилликни қўлга киритиш гўё силлиқ кечганга ўхшаб кўриниши мумкин. Бироқ юртимизда 80-йиллардан бошланган зуғум ва зиддиятлар 1937 йиллардаги машъум хунрезликнинг янгича шаклдаги намойиши эди-ку! Иттифоқ тарқалгани билан унинг ҳузур-ҳаловатида «давр сурган беклари» осонликча жон беришни мутлақо истамас эдилар. Минг хил найранглар билан ҳали Ўш, ҳали Фарғона ёки Паркентда-ю, Қўқонда юз берган фитналар, қон тўкишлардан қақшаб қолган оила аъзолари, уларни кўрган-билганларнинг кўплари ҳамон яшайдилар, ўйлайдилар, эслайдилар, орқасида кимлар турганлигини ҳам аниқ биладилар-ку!

Айтаверсак гап кўп. Ундан кейин республикамиз пойтахти кўчаларида қатнайдиган автобус, троллейбус ва трамвайларда — айни ўша саксонинчи йилларнинг ўрталари ва иккинчи ярмларида соқол-мўйлов қўйган ёшлар, узун кўйлак ва лозимли ёш-ёш қизлар ва аёллар ёзнинг жазирама кунларида бошларига катта рўмол ўраб, фақат кўзларини аранг кўринадиган қилиб юрганлари ўқтин-ўқтин кўзга ташланиб қолди. Йўловчилар уларга ҳамиша ҳайрат, шубҳа, ёки ғашлари келиб қарардилар, аммо ўзингиз биласиз — «ўзбекчилик» андишаси билан ҳеч ким уларга бир сўз айтмасди...

Ҳамма нарсани фақат юзаки тушунадиган баъзилар эса, «ҳа, яхши, мусулмонобод бўлиб қолди. Қизларимиз ҳаёли, ёшларимиз иймонлилар йўлига кириб қолди» дегувчи эдилар. Ўриги ширин бўлса-да, данаги аччиқлигини чақиб еб кўрмагунча ҳеч ким билмай қолди шекилли, бевақт соқол-мўйлов қўйиш билан кўзидан бошқасини рўмол билан беркитган баъзи «иболилар» энг шарманда, ашаддий иймонсиз, эътиқодсизгина эмас, ҳатто қотил бўлиб чиққанларидан кейин — дунёда нималар бўлаётганини кўпларимиз қайтадан таҳлил қилганимиздан кейингина ғафлатимизни тушуниб етдик.

Ўзбек жадид адабиётининг йирик вакиллари турли жанрларда ёзган қатор етук бадиий асарларида — фақат заифлик, ночорлик, билимсизлик ва ундан келиб чиқадиган маънавий маҳаллийчилик, гуруҳбозлик, қабилачиликни пеш қилиб зиддиятлар — инсониятга, жамият тараққиётига энг оғир фожеаларни келтиргани ҳақида роса тўлиб-тошиб, дард-алам билан ёзганлар. Демоқчимизки, қаерда бир гуруҳ ёки тоифа, ёки бир миллатни иккинчи миллат устидан ҳукмронлик қилиб, бирини иккинчисига тобеъ, мутеъ, қарам қилиб қўйилдими, ўша ерда хунрезлик табиий ҳолат, кундалик бир зарурат бўлиб қолаверади. Буни биров тарғиб, ташвиқ қилгани билан — онгли шахслар, эл-юртнинг етук, ҳамма ишларини фақат юксак онг — тафаккур билан қиладиган тоифалар дарров тушуниб етадилар... Жумладан, Юртбошимиз то 1991 йилгача — бутун ўзбек халқимиз «Ассалом рус халқи, буюк оғамиз...» деган сўзлар билан уйғониши ва тунда яна шу сўзлар билан куйланган мадҳия руҳида уйқуга кетганларини эслатганларида нимани тасаввур этдик? Агар ўйлаб қаралса шовинистик сиёсатнинг бу қадар ошкора шармандаларча зўрлаб тиқиштирилишини яна Ер юзининг қайси ҳудудида борлигини айтиш қийиндир. Ахир «миллатчи, халқ душмани» тамғаси билан қатл этилган аждодларимиз бу қадар шовинистик сиёсатга қарши курашни октябр тўнтаришидан олдин, XX асрнинг 10-йилларидаёқ, баъзи катта ёшлардагилари эса, 1900 ва 1905-7 йиллардаёқ бошлаб юборган эдилар. У вақтда юртимиз чор Россияси чангалида эди. Коммунистлар эса, чор ҳукуматининг Туркистондаги сиёсати-ю, бошқа ҳамма давлат тартибларини танқид қилиб майдонга чиқди. Озодлик, тенг ҳуқуқлилик, матбуот ва сўз эркинлиги каби энг муқаддас шиорларни ташлаб, айниқса халқимизнинг етук гуллари қалбида олов бўлиб ловиллаб ётган ниятларини ифода этадиган ваъдалар билан ҳокимиятга келди... Бунга аксарият ишонди, катта умид боғлади, якка ҳокимлик ўрнига — демократик парламент тартиблари ўрнатилгандай кўринди. Бу ваъдаларга фақат ўзбеклар эмас, дунёдаги кўплаб-ривожланган мамлакатларнинг зиёлилари ҳам дастлаб ишонди, умид боғлади, таъсирланди, эргашди. Оқибати қандай фожеалар билан якунланганини энди айтиб ўтиришга ҳожат йўқ. Аммо, минг афсуски, ҳали ҳозир бугунгача ўша машъум, ўша сохта ваъдалар, пала-партиш шиорлар заминига қурилган зиндон каби қора давлат тузумини тиклашга уринаётган кучларнинг мавжудлиги бизни ва илгари «Иттифоқ» қарамидаги ҳамма мустақил давлатларнинг раҳбарлари-ю, халқини бугун ҳар қачондагидан ҳам ҳушёр бўлишга даъват этмайдими? Ахир мустақил ҳаёт қуришга ноқобил бўлиб чиққан — ўзини эплай олмайдиган ношуд, фақат бировларнинг тиргаги билан амалда қўғирчоқдек ўтиришдан бошқага ярамайдиган шахслargина — ўзи учун халқи, ватанини яна бировларга қарам қилиб қўйишга интилаётганларини ким билмайди? Буни пайқамаслик — камида руҳий хасталик, аслида эса сотқинлик бўлиб чиқади-ку?! Бундай қалтис ва даҳшатли воқеа-ҳодисалар ҳақида ҳаяжонсиз мулоҳаза юритиб бўлармиди?! Йўқ. Асло.

Яна бир мулоҳаза — «тинчлик ўрнатувчи кучлар» ибораси ҳақида. Шўролар давридаги тинчлик ўрнатувчи кучлар — Афғонистонда нималар қилиб, «тинчлик» ўрнатиб келганлари маълум: йигирма йиллардан буён тинимсиз қон тўкилишига олиб келди. Бунинг устига гоҳ наркотик моддалар, гоҳ қурол-яроғлар ўғирлаб бизнинг ҳудудимизда қўлга тушаётганларга нима дейсиз?! Ахир бу қўшни мамлакат халқи йиллар давомида кечаётган урушлар, жанжаллар, қашшоқликдан адои тамом бўлди-ку! Қачон бу ерларда тинчлик ўрнатилади? Оврўпадаги биргина Югославиядаги воқеаларга жаҳоннинг йигирмалаб давлати бош қўшганда Осиёда ўнлаб йиллар давом этаётган фожиаларни тўхтатишга нега жаҳоннинг энг ривожланган давлатлари фаол бош қўшмайдилар? Юртбошимиз бу ҳақда БМТдан тортиб турли-туман йиғинларда, МДҲ раҳбарлари анжуманларида неча марта чиқиш қилдилар, аммо аҳвол бу минтақада мураккаблигича қолмоқда.

Шу муносабат билан бир нарсани эслатмоқчимиз — жаҳонда бир мутлақ ҳақиқат бор: дунёнинг у ер-бу ерида рўй берадиган катта фожеалар одатда босқинчиларнинг иши бўлиб чиқади. Ҳатто босқинчилар ўз ишларини қилиб бўлиб, босиб олган ерларини тарк этганларидан кейин ҳам касофати, ёки асорати йиллар давомида ерли аҳоли бошига кулфатлар солаверар экан. Ҳиндистон билан Покистон Инглиз мустамлакачилиги сиёсати натижаси эди, аммо у барҳам топганидан кейин бошқача бир тусдаги зиддиятларни келтириб чиқарди. Мана эллик йиллардан буён Кашмир учун икки давлат ўртасида кураш боради. Афғонистондачи, Шўро қўшинлари уруш бошлади, кетди, лекин зиддиятлар бошқача тусда давом этмоқда. — Шимолий Корея билан Жанубий Корея деб иккига бўлинишини ўша шўроларнинг доҳийлари ташкил этдилар, мана энди у ерларда ҳамон тинчлик ўрнатилмай келади... Берлинни иккига бўлиб ташлаш ҳам худди шундай «кашфиёти» эди, хартугур бунга барҳам берилди ва ҳоказо... Шундан кейин «тинчлик ўрнатувчи кучлар» деганда кимлар кўз олдимизга келади? Уни ўйлаб кўриш керак шекилли!..

Айланиб келиб жамиятда шахснинг ўрни қандай экан? деган саволга ҳал қилувчи аҳамият касб этар экан, деб жавоб бергимиз келади...

СУД ҲУКМИ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

1999 йилнинг 2 июнида Ўзбекистон Республикаси Олий судида шу йилнинг 16 февраль куни Тошкентда мамлакат Президенти ва давлатимизнинг бошқа раҳбарларини жисмонан йўқ қилиш, Конституциявий тузумга қарши қўпорувчилик ва бошқа ўта оғир жиноятларни содир этганликда айбланувчи йигирма икки нафар шахсга нисбатан очиқ суд жараёни бошланган эди.

28 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Олий судининг жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати, Олий суд Раисининг биринчи ўринбосари А.Полвонзода раислигида, Олий Суд судьялари Р.Акбаров ва Қ.Исаров таркибидаги суд ҳайъати суд мажлиси давомида судланувчилар, гувоҳлар, жабрланувчиларнинг кўрсатмаларини, тарафларнинг музокара сўзларини, судланувчиларнинг охирги сўзларини ва ишда тўпланган бошқа далилларни маслаҳатхонада ҳар томонлама таҳлил қилганлигини, судланувчиларнинг ҳар бирини Жиноят Кодексининг тегишли моддалари билан ҳақиқий содир этган жиноий ҳаракатларига асосан айбли деб топганлигини кўрсатиб, Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 59-моддаси, яъни содир қилган жиноятлар мажмуи асосида ҳар қайси жинояти учун алоҳида жазо турларини белгилаб, шу белгиланган жазоларни қисман қўшиш йўли билан судланувчиларга ўташ учун қуйидагича қатъий жазолар тайинланганлигини эълон қилди.

Судланувчилардан Козимбек Зокиров, Баҳром Абдуллаев, Зикир Ҳасанов, Муҳаммад Абдураҳмонов, Зоҳиджон Деҳқонов, Талъатбек Нуралиев ўлим жазосига ҳукм этилди.

Рустам Маматқулов, Дилшод Камолов, Шерзод Шеров, Ҳотамшер Назаров, Орифжон Алимов, Абдунаби Нишонбоев, Ҳусанбой Закиров, Нодирбек Умаровларнинг ҳар бири 20 йил муддатга, Оловуддин Болтаев 18 йил муддатга, Каримжон Узоқов ва Аҳад Мамажонов 15 йил муддатга, Зайниддин Асқаров 11 йил муддатга, Фозилжон Асқаров, Нурали Йўлдошев, Қаҳрамон Ниёзмуҳамедов, Бахтиёр Турдиохуновларнинг ҳар бирига 10 йилдан муддатга озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланиб, жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгиланди. Суд уларга жазо тайинлашда Президентимиз ва халқимизни кечиримли эканликларини ҳам назарда тутди.

Қонунларимиз инсон ҳуқуқларини, у ким бўлишидан қатъий назар, ҳимоя қилади. Ўзбекистон Республикаси Олий суди жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати биринчи босқичда кўрилган ушбу иш бўйича чиқарилган ҳукмни ўқир экан, судланувчилар ҳукмдан норози бўлса, Олий Суднинг Раёсатига кассация тартибида шикоят қилиш ҳуқуқидан фойдаланишлари ҳамда авф этиш ва илтимос қилиш ҳуқуқига эга эканлиги тушунтирилди.

(ЎзА).

ЕР ҚИМИРЛАДИ

Тошкент сейсмик станциясининг хабар қилишича 30 июнь соат 04 дан 19 минут ўтганда шаҳримизда ер қимирлади. Унинг маркази Тошкентдан 520 километр жанубий-шарқда жойлашган бўлиб Тожикистон ва Афғонистон чегараларидадир.

Тошкентда ер қимирлаш 3 баллни, Душанбеда 3-4 баллни, Хорогда — 5 баллни ташкил этди.

Ёшлик! Инсонга бор-йўғи бир маротаба бахш этиладиган буюк неъмат, бахт, омад.

Ёшлик! Битмас-туганмас ғайрат-шижоат, жўшқинлик ва ўз куч-қудратига, ёрқин келажагига мисли сиз ишонч!

Ёшлик! Тоғлардек юксак, осмондек мусаффо орзу-умидлар, инсонга, ҳаётга, ёрга, Ватанга чексиз ва беғубор муҳаббат ғунчалаб, тўлиб-тошган умрнинг гултожи, серзавқ-сержилва дамлари!

ЁШЛИКНИНГ ҚЎШАЛОҚ ОМАДИ

Ҳа, ёшликни ҳар қанча таърифласанг, ҳар қанча мадҳ этсанг — кам. Зеро, у булбул наволари-ю, шоир шеърлари, муғанний созлари куйлайвериб адоғига етолмайдиган ҳаётдай абадий, сўнгсиз илҳом манбаи. Айни пайтда ёшлик болалик ва ўсмирликдан етуклик, комиллик мақомига эришиш йўлидаги шундай бир олтин кўприкки, унинг жозибаси, мафтункорлиги бир умр ёддан чиқмайди. Умрнинг шу онларини олтин давр ҳам деб аташади. Бунда ҳам муболаға йўқ, бу ҳам тўғри. Чунки бошида таъкидлаганимиздек, у инсонга бир маротаба берилади ва уни қанчалик серзавқ, мазмунли, жамият ва ўзи учун фойдали ўтказишга қараб, инсоннинг бутун ҳаёт йўли, тақдири таркиб топади.

Ёшликнинг жўшқин, серзавқ, жозибадор ва ҳар бир инсонни ёрқин тақдирга етакловчи тарзда ўтиши жамиятнинг ёш авлодга муносабати, инсонпарварлик даражасига кўп жиҳатдан боғлиқ. Ёшликнинг қўшалоқ омади деганда биз айнан шуни кўзда тутгандик. Ҳа, ёшликнинг ўзи бир омад бўлса, унинг халқимиз асрий орзулари ушалиб, Истиқлолга, мустақил ҳаётга эришган тарихий бир даврга тўғри келганлиги бугунги ёшларимизнинг иккинчи ва тақдир инъом этган буюк омадидир. Зеро, ёшларимизнинг неча-неча авлоди шу ёруғ кунларни, шундай омадли навқиронликни қўмсаб ўтди.

Бунинг чуқур сабаблари бор эди. Собиқ тоталитар тузум ваъда қилган «олтин тоғлар» қоғоздагина қолиб кетаверарди. Ваъда қилинган билим олиш ҳуқуқи ўн йил мобайнида фақат савод чиқаришдан нарига ўтолмасди. Ҳатто олий маълумотли мутахассис дипломи ҳам ёшларимизга билимдон, малакали ва ўз соҳаси бўйича етарли иқтидорга эга бўлиш имконини беролмасди. Меҳнат қилиш ҳуқуқи эса, кўпроқ пахта етиштириш билан, қурилиш батальонлари, комсомол зарбдор қурилишлари билан боғлиқ кам унум ва силлани қуритувчи, тушкунликка элтувчи машаққатли меҳнатдан иборат бўлиб қолганди. Хуллас, шўро замони ёшлари ҳаёти шундай пухта ўйлаб ташкил этилгандики, улар коммунистик манқуртлар сафини узлуксиз тўлдириб, ўз тақдирлари устидан қандай ҳукм чиқарилишидан қатъий назар, бир хилда «гулдурос қарсаклар» чалавераридилар.

Охир-оқибат эса, ўша «ариқларда сув ўрнига сут оқадиган» коммунизм асли сароб бўлиб чиқди. «Қизил империя»дан халқимизга ўта мафкуравийлашган ночор иқтисодиёту, қуриб қолаёзган Орол, ҳаддан ташқари минераллашган, заҳарли дориларга тўйинтирилган ва ярoқсизланаёзган ерлар қолди.

Буларни тилга олишдан мақсад чоризм даври ва собиқ Иттифоқдан бизга нималар мерос бўлиб қолди-ю, ҳаётимизга билинтирмай кириб келган Истиқлол халқимизга, ёшларимизга нималар берганини яна бир бор ёдга солишдир. Зеро, шўролар мафкураси кишилар онгига шу қадар сингиб кетган эдики, халқимиз ташқи дунёдан баланд деворлар билан шунчалик ўраб ташланган эдики, ҳали ҳам «ҳар қалай қорин тўқ қуллик»ни қўмсовчилар йўқ эмас.

Истиқлолнинг дастлабки кунлариданоқ ёш авлодга ғамхўрлик давлат сиёсатига айланди, жамиятни ислоҳ қилишда айнан ёшларимизнинг иқтидори, ақл-заковати, куч-ғайратига таяниш улуғвор мақсад бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам Президентимиз ташаббуси билан биринчилар қатори республика Парламенти ёшлар ҳақ-ҳуқуқларини белгилаб берувчи, улар ҳимоясини таъминловчи Қонунни қабул қилди. Кадрларни тайёрлаш миллий дастури, халқ таълимини тубдан ислоҳ қилиш стратегияси ишлаб чиқилди.

Ёдингизда бўлса, 9-синфни битиргандан кейин ёшларнинг катта қисми на ўқимай, на ишламай бекорчиликка маҳкум этиларди. Бу эса, инсон умрининг энг гўзал, баҳорий даврини бемаъни қилибгина қўймай, йигит-қизларнинг номақбул йўлларга кириб кетиши учун қулай шароит туғдирарди. Олий Мажлиснинг сессияларидан бирида Юртбошимиз бундай ҳолатга чек қўйиш, ёшларимизнинг айни инсон сифатида шаклланиш даврида уларга ёрдам бериш, тўғри йўлни кўрсатиш, ўсмирлар куч-ғайратини билим ва касб-ҳунар ўрганишга йўналтириш муаммоларини кўтариб, бу муаммоларни ҳал этишга мутахассисларни сафарбар қилиш билан бирга ўзлари шахсан иштирок этдилар.

Ҳозирги кунда халқ таълими тизимини ислоҳ қилиш, 9-синфдан кейин барча ёшларнинг уч йиллик академик-лицейлар ва касб-ҳунар коллежларида ўқишни давом эттиришларини кўзда тутувчи давлат дастури фақат республикамизда эмас, балки собиқ Иттифоқ мамлакатлари, ривожланган давлатларнинг ҳам эътирофига сазовор бўлди. Шу йилдан бошлаб чин маънода бахтиёр ёшларимиз дастлабки ишга тушган лицей ва коллежларда таълим ола бошлайдилар. Кўплаб ёшларимиз энг ривожланган мамлакатларда таҳсил олмоқдалар, энг замонавий касб-ҳунарларни эгаллаб қайтмоқдалар. Шуниси қувончлики, йигит-қизларимиз хорижда ва мамлакатимизда энг нозик электроникага асосланган технологиялар, техникаларни эгаллаб, ўзларининг ноёб талантлари билан ҳаммани қойил қолдирмоқдалар.

Мана шуларнинг ҳаммаси ёшларга, умуман ёш авлодга кўрсатилаётган бошқа ғамхўрликлар фақат Истиқлол бахш этган неъматлардир. Шунинг учун ҳам буни бутун онгимиз-шууримиз билан чуқур англашимиз, бугунги кунимизнинг қадрига етиб, эртанги истиқболимизнинг порлоқ йўлларини оча боришимиз керак. Бу — ҳар биримиз учун виждон амри, фуқаролик бурчидир.

Ёшларимиздан фақат бир нарса — яратилган имкониятлардан фойдаланиб, пухта билим олиш, буюк келажагимизга хизмат қилувчи касб-ҳунарларни қунт билан эгаллаш, ёшлик шижоати билан ёрқин истиқболни ярата бориш талаб қилинади. Бу эса, уларнинг жамият учун керакли ва фойдали эканликларини ҳис этишга ёрдам беради, ҳаётда қатъий ишонч билан ўз ўринларини мустаҳкам эгаллашларини таъминлайди.

Айни пайтда чуқур билим ва ҳаётий тажриба ёшларимиз маънавиятини мустаҳкамлайди, «оқ-қора»ни ажрата билишга ўргатади. Жамиятимизнинг бутун тараққиёти, ҳуқуқий демократик, фуқаролик жамияти қурилиши йўлидаги интилишларимиз ҳар бир йигит ва қизнинг ҳаётда тўғри йўлни танлаши, сермазмун ва ўрнак бўларли умр кечиришини кафолатлайди.

Шундай экан, ёшлар, ҳар бир йигит ва қиз бугуннинг қадри, давр масъулиятини чуқур ҳис этиб, Ватан, халқ олдидаги бурчларини сидқидилдан адо этишлари ҳам қарз, ҳам фарз. Ёшларимизнинг аксарият кўпчилиги худди шундай қилаётганлигини мамнуният билан таъкидлаш ўринли. Улар ҳамма ерда, ҳамма вақт ўзларига хос шуур, жўшқинлик билан ва айни пайтда собитқадамлик билан билим пиллапояларидан юқориламоқдалар, Ватан шуҳратини ўз меҳнатлари билан олис-олисларга ёймоқдалар, келажаги буюк давлатимизни барпо этишда Президентимиз теварагига жипслашган соғлом кучлар сафида жавлон урмоқдалар.

Шу билан бирга, афсуски, ёшлик — ғўрлик деганларидек, турли аламзада кучлар, диний-экстремистик оқимлар таъсирига тушиб, адашиб-улоқиб, қаттиқ пушаймон бўлаётганлар ҳам борлигини айтмай иложимиз йўқ. Булар жаҳолатпараст кучларнинг мўлжални аниқ нишонга олиб ишлаётгани, ёвуз ниятларини дин ниқоби остига олиб, макр-ҳийла билан иш кўраётганларидан далолатдир. Айни пайтда бу — улуғ мақсадлар, улуғ ишларимизга қатъий ишониб, бирмунча хотиржамликка берилишимиз, аҳоли айрим табақаларида ҳали ҳам ўзини билдираётган лоқайдлик натижаси ҳамдир.

Бинобарин, давлатимиз бошлиғининг огоҳликка доимий даъватлари ҳамда тараққиётимиз душманларига қарши баҳамжиҳат фаол кураш олиб боришга чақириқларини доимий ёдда тутишимиз, осойишталигимиз, ёрқин тақдиримиз ўғрилари, айниқса йигит-қизларимизнинг бир мартагина бериладиган бебаҳо ёшликларига тажовуз қилувчиларга якдиллик билан қарши чиқишимиз бугуннинг долзарб вазифасидир. Бугунги огоҳлик, бугунги саъй-ҳаракатларимиз чинакам дунёвий, умумфаровонлик давлати ва эркин фуқаролик жамиятининг мустаҳкам пойдевори бўлиб қолади.

— Биздан озод ва обод Ватан қолсин!

Президентимизнинг шу даъватларини рўёбга чиқариб, ёшларимиз ўзларидан кейинги ҳар бир авлодга янада эркин ва янада обод Ватанни топширишса — бундан ортиқ бахт бўлмаса керак дунёда!

Саид ВАЛИЙ.

«Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта бахтли бўлишлари шарт».

Ислом КАРИМОВ.

ФАРЗАНДЛИК БУРЧИН ОҚЛАМОҚ САОДАТДИР

ЁШЛАР САҲИФАСИ

Талаба-ёшларимиз замонавий техника воситаларини ўзлаштириб XXI аср сари дадил одимламоқдалар.

ТАЛАБА ВА ЗИЁ МАСКАНИ

Кейинги йилларда Тошкент давлат техника университетида турли шакл-усулларда, йўналиш ва кўринишларда, талабалар маданият саройида, кутубхоналар залларида, аудиторияларда, шоирлар, ёзувчилар, олимлар, ҳуқуқ-тартибот идоралари вакиллари, жамоат ва маданият арбоблари билан профессор-ўқитувчилар ва талабалар иштирок этган қатор учрашувлар ўтказилиб, ёшларнинг тафаккурини бойитиш, уни янги маъно ва мазмун билан тўлдиришга эътибор қаратилди.

Талабаларнинг пойтахт театрларида, темурийлар тарихи давлат музейи, Бадиий академия кўргазмалар залларида тасвирий санъат асарлари билан танишишлари шубҳасиз, уларнинг ҳис-туйғуларини бойитди. Бўш вақтини янада мазмунли қилди.

Ўтказилган маданий-маърифий тадбирлар асосида талабалар билан фикр алмашувлар, кузатишларимиз шуни кўрсатмоқдаки, юқори даражадаги ахлоқий-маданий ва ҳозирги замон педагогик талаблар даражасида ўтказилган тадбирларнигина ёшларимиз қабул қилишмоқда.

Талабаларнинг етук мутахассис, комил инсон бўлиб етишишларида техника университетининг Асосий кутубхонаси (факультетлардаги соҳавий кутубхоналари билан бирга) аҳамияти ошиб бормоқда. У фақат Ўзбекистондагина эмас, балки Ўрта Осиёда энг катта ва бой техник билимлар хазинаси мақомига эга ҳисобланади. Шунга кўра у илмий техник ахборот шохобчалари абонент нуқтаси учун мутаносиб, нисбат бўйича «IBM PC/AT» компьютер тизимида ўз фаолиятини олиб бориш мақомига бириктилган бўлиб, мазкур йўналишда иш олиб боради. Кутубхонанинг босма нашрлар умумий фонди бир миллиондан ошади. Ўзининг 70 йиллигини нишонлаётган бу зиё масканида бир неча тилларда илмий-техник адабиётлардан ташқари, ўқув-услубий, вақтли матбуот нашрлари, бадиий, ижтимоий-гуманитар адабиётлар, ўқув юртимизнинг соҳалар бўйича илмий кенгашларда ёқланган мингдан ортиқ диссертациялар, авторефератлар, Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг асарлари ва бошқа қатор нашрлар жой олган. Кутубхонада сиёсий, иқтисодий, менежмент, маркетинг, социология, психология, информатика ва компьютерлар бўйича энг янги адабиётлар тўпланган. Бу ерда китобхонларга шаҳар бўйича кутубхоналараро абономент орқали хизмат кўрсатишга алоҳида эътибор берилади.

Президент Ислом Каримов асарлари асосидаги қатор мавзулардаги кўргазмалар «Жаҳонга машҳур аждодларимиз», «Маънавият ва маърифат», «Диний экстремизм ва фундаментализм» мавзуидаги кўргазмалар талабаларда яхши таассурот қолдирди.

Бадиий адабиётларга китобхонларда талаб айниқса каттадир. Улар замонавий бестселлер, тарихий, ижтимоий, иқтисодий, давлат тилидаги адабиётлар, кутубхонадан оладиган адабиёт журналларини қизиқиб ўқишади.

Ҳар ойда янги адабиётларнинг очиқ кўриги ўтказилиши анъанага айланиб қолган ва у такомиллаштирилмоқда.

Кутубхона кенг мустақил халқаро муносабатларга дадил кириб бормоқда. Қироатхоналарда ҳозирги кунда энг зарур масалаларга бағишланган, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигида босилиб чиққан китоблар, газета ва журналларни учратиш мумкин. Кутубхона жовонларидан Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва мухтор элчиси тақдим этган китоблар, инглиз тилида чоп этилган Америка ҳаёт тарзи ва тарихига оид китоблар, видеокассеталар, 22 жилди «World Book» (Жаҳон китоблари) қомусини кўриш мумкин.

Кутубхона жамоаси ёшларни чуқур билимли мутахассислар, комил инсон қилиб вояга етказиш ишида ўзимизда тўпланган тажрибагагина суяниб қолмасдан, жаҳонга чиқиб, ривожланган мамлакатлар тажрибасини ҳам синчиклаб ўрганиб, қўллашга ҳаракат қилмоқда. 1999 йил 17 мартдаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони эса кутубхона системасида ёшларни билимли, маърифатли қилиш йўлида, фидокор, зиёли кутубхоначиларни сақлаб қолиш ва уларнинг тажрибаларидан баҳраманд бўлиш имкониятини кенгайтиради.

Ҳасан АБДУНАЗАРОВ.

Бир донишманддан шогирдлари ёшликни нимага ўхшатиш мумкин, тўғри ўтказилмаган ёшлик даври қандай натижа беради, деб сўрашганда, у қуйидагича жавоб берган экан:

— Ёшлик даври атиргулга ўхшайди, агар шу гулдан яхши истифода қилмай, уни эзиб янчган киши қариганда тиканга ўтиради.

Мулоҳаза

АТИРГУЛГА ЎХШАЙДИ

Дарҳақиқат, ёшлик гўёки атиргул мисолидир. Унинг қанчалик ифорли бўлиши эса албатта ёшларнинг ўзларига, йигит-қизларга боғлиқ. Хўш, ҳозирда ёшлар умрнинг энг сурурли, юракда эзгулик жўш урадиган айнан мана шу даврини тўғри ўтказяптиларми, юқоридаги ҳикоятда айтилганидек улар ҳам қариганда «тикан»га ўтириш даражасига етиб қолмайдиларми? Биз ана шу саволлар билан айрим ёшларга мурожаат этдик.

Ғайрат ШОВДАРОВ, 23 ёш;

— Мен бу йил Жаҳон тиллари университетини тугаллаяпман. Университетда ўқиш мобайнида ўз касбини пухта эгаллаган педагог-ўқитувчилар, чет эллик мутахассислардан сабоқ олдим. Ҳаттоки хорижлик устозлар мени чет давлатда таълим олишимни давом эттиришни ҳам таклиф қилишди. Албатта бу юртимизда илмга интилувчан ёшларга берилаётган эътиборнинг бир кўринишидир. Бироқ мен оилавий шароитим ва ўзим туғилиб ўсган қишлоғим мактабларида ҳам ўқитувчиларга талаб кучлилигини инобатга олиб, ўша ерда ўқитувчи бўлиб ишламоқчиман. Менимча бунинг ҳеч ёмон жойи йўқ. Мен ана шу ерда ҳам Ватанга муҳаббат ҳиссини бемалол намоён эта оламан, деб ўйлайман.

Алижон КОМИЛОВ, 30 ёш;

— Мана ўн йилдирки ҳайдовчи бўлиб ишлайман. Ишим юзасидан турли тоифадаги одамларга дуч келаман. Айрим ҳолларда мен бошқарадиган машинага шундай ёшлар чиқишадики уларни кўриб ҳайрон қоласан киши. Баъзилари айнан бир йўналиш бўйича кунига икки, уч маротаба қатнаб бекорчиликдан зерикишмайди. Улар шундай бекорчиликдан турли диний оқимларга кириб кетмасликларига ким кафолат бера олади?

Дилфуза БЎРИБОЕВА, 26 ёш;

— Ҳозирда баъзи бир ёшлар, айниқса йигитлар ёшлик даврини ўқиш, изланиш билан ўтказиш ўрнига ҳар хил диний оқимлар таъсирига берилиб кетмоқдалар. Мен ана шундайларга жуда ачинаман. Наҳотки улар ёшлик даври ўтгач, шу ўтган даврдан унумли фойдаланмаганликларига ачинмасалар. Келажакда уларнинг фарзандлари умрнинг энг гул фасли бўлган ёшлик фаслини қандай ўтказишганлигини сўрашганда нима деб жавоб беришаркин?

Азиз ёшлар, сиз ёшлик давридан унумли фойдаланяпсизларми? Кексалик насиб этганда ўтган умрингизга назар солиб аттанг демайсизми?

Нилуфар МИРЗАБЕКОВА.

МУНОСАБАТ МОҲИЯТНИ ЎЗГАРТИРСИН

Тошкент шаҳар ҳокимлигида шаҳар ҳокими ўринбосарлари, туман ҳокимлари ва уларнинг ижтимоий масалалар бўйича ўринбосарлари, «Камолот» жамғармаси туман бўлими раҳбари, туман меҳнат бўлими бошлиқлари иштирокида ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш ҳамда аҳолини иш билан таъминлаш масалаларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Уни Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов бошқарди.

Кун тартибидаги асосий масалалар — ёшларни ақидапарастлик оқимлари таъсирига тушиб қолишларининг олдини олиш ва уларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш борасида «Камолот» жамғармасининг шаҳар ва туман бўлимларида олиб борилаётган ишлар тўғрисида ушбу жамғарма шаҳар бўлимининг раиси М. Расулова, аҳолини иш билан таъминлаш юзасидан қилинаётган ишлар хусусида эса меҳнат бош бошқармаси бошлиғи С. Саидкаримовлар батафсил тўхталиб ўтишди. Ушбу масалалар бўйича шунингдек, шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси бошлиғи Ҳ. Йўлдошев, айрим туманлар ҳокимлари ҳам сўзга чиқиб, ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Мажлис давомида ёшларни иш билан таъминлаш, уларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, «Камолот» жамғармасининг ёшлар билан олиб бораётган ишларини янада яхшилаш, такомиллаштириш лозимлиги алоҳида таъкидланди.

Йиғилиш сўнгида кўриб чиқилган масалалар юзасидан «Камолот» жамғармаси ишини яхшилаш ва такомиллаштириш юзасидан жамғарманинг аниқ иш режасининг тузилиши, мактаб ва коллежларни битираётган йигит-қизларни иш жойлари билан таъминлаш бўйича аниқ тадбирлар ишлаб чиқилиши, ҳар бир маҳалла, ҳар бир хонадонда бўлиб, ишламаётган аҳолини иш билан таъминлаш юзасидан аниқ чора-тадбирлар кўриб чиқиш лозимлиги тўғрисида тегишли қарорлар қабул қилинди.

Саноат

ЮРАГИДА ЎТИ БОР

— Корхонамизда фақат ёшлар меҳнат қилишади, - дейди «Империал» қўшма корхонаси таъсисчиси Мурод Мусашайхов бир суҳбатимизда, - лекин улар билан ишлаш ғоятда мароқли. Нега деганда уларда куч-ғайрат, билим, қунт ва чидам етарли. Фақат бу нарсаларни фойдали томонга йўналтиришда уларга кўмак ва маслаҳат зарур. Чинданам корхонада бўлганимизда чет эл дастгоҳларини моҳирлик билан бошқариб, рақобатбардош маҳсулот — чет элникидан қолишмайдиган девор гулқоғозлари тайёрлаётган ёшларни учратдик. Ана шулардан бири — корхона илғори, ёш бўлсада ўз ишининг устаси бўлиб жамоадошлари ҳурматини қозонган Собир Йўлдошевдир. Корхона раҳбари Собирни ниҳоятда камтар, ўз вазифасини сидқидилдан бажарадиган юрагида ўти бор йигит эканлигини алоҳида таъкидлагани боис, менда у билан суҳбатлашиш истаги туғилди.

— Собиржон, эндигина ўн саккизга тўлибсиз. Нима учун ўқишни давом эттирмадингиз?

— Тўғрисини айтсам, мактабда ўртача ўқирдим. Шу боис ҳам аввал касб сирларини ўрганиб, бирор ҳунарни эгаллаш истаги туғилди менда. Ахир ҳамма қўлидан келган ишни қилгани яхши-да. Бу ниятим ота-онамга ҳам маъқул келди. Мана икки йилдирки, қўшма корхонада оператор бўлиб ишлаяпман. Замонавий технологияни бошқариб, чиройли ва сифатли маҳсулотлар чиқариш жудаям мароқли. Ушбу янги линияни бошқаришни эса бизга туркиялик малакали мутахассислар ўргатишди.

Лекин келажакда, албатта, ўқиш ниятим бор...

— Бўш вақтингизда нималар билан шуғулланасиз?

— Уй ишларига ёрдамлашаман, ўртоқларим билан учрашиб, суҳбатлашаман.

— Нималар ҳақида?

— Ишларимиз, ўқишларимиз, мактаб, ўқитувчилар, синфдошлар ҳақида. Ҳар кимнинг ўз орзуси бор-да, албатта. Уни дўстлар билан баҳам кўриш керак, деб ўйлайман.

— Собир, Ватан нима, биласизми?

— Албатта биламан. У менинг туғилган, мени вояга етказаётган муқаддас тупроқ. Ота-онамни қанчалик севсам, юртимни ҳам шунчалик ардоқлагим келади.

Фақат номард ва ичи қора инсонларгина ўз Ватанига,халқига ҳиёнат қилади. Шу боис ҳам мен барча тенгдошларимнинг ўзи туғилиб ўсган Ватанни эъзозлашини, Мустақил Ўзбекистонимиз равнақига муносиб улуш қўшишини истайман. Ахир Президентимиз, ҳукуматимиз биз ёшларга ўқишимиз, меҳнат қилишимиз, эркин фикрлашимиз учун барча шароитларни яратиб беришмоқда. Юртбошимиз Ислом Каримов ҳам доимо «Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта, бахтли бўлишлари шарт» деб айтмоқдалар. Ахир бизларга бундан ортиқ нима керак?» Келажакни ишониб бизнинг қўлимизга топшираётган Ватанимизга содиқ фарзанд бўлмоқлик биз учун ҳам қарз, ҳам фарз.

— Турли ақидапарастларнинг найрангларига учиб, нотўғри йўл тутаётганларга нима дейсиз?

— Ҳамманинг ўз мустақил фикри, эътиқоди бўлиши керак. Лекин уларни Ватан хоинларига айлантирадиган, ўз юртига, ота-онасига қарши қўядиган нопок кимсаларга эргашишини ҳечам оқламайман.

— Йигит-қизларимиз «Ёшлик гашти» деган гапни кўп ишлатишади...

— Мен ўйлайманки, ёшлик гаштини фақат ўйнаб эмас, балки ўзимизнинг кейинги ҳаётимизга пойдевор қўйиб сурмоғимиз лозим. Ахир гап фақат яхши еб-ичиш ёки ўйнаб-кулишда эмас-ку. Мен ёшлик дамларимнинг шундай ўтаётганидан, юртим равнақига озгина бўлсада ўз ҳиссамни қўшаётганимдан фахрланаман.

Собир Йўлдошевга ўхшаган меҳнатсевар йигитларни албатта бугунги ёшларимизнинг фахри десак арзийди. Президентимиз таъкидлаганларидек, ана шундай фарзандларимизни асрамоғимиз, ҳеч кимнинг қўлига бериб қўймаслигимиз лозим.

Дилноза ҒИЁСОВА.

Ёшларимизни иш билан таъминлаш борасида шаҳримиздаги барча бандлик органларида жадал ишлар олиб борилмоқда. Улар билан ўқув масканларида, маҳаллаларда учрашувлар, суҳбатлар, очиқ мулоқотлар ташкил этилиб, бандлик органлари ёрдамида турли касб-ҳунарнинг эгалари бўлиш имкониятлари мавжуд эканлиги тушунтириб борилаётир. Фикримизнинг исботи учун Тошкент шаҳар меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бош бошқармасига қарашли ўқув марказида касб-ҳунар ўрганиш борасида кенг имкониятлар яратилганлигини айтиб ўтиш кифоя.

КАСБ ЎРГАНИШНИ ХОҲЛАЙСИЗМИ, МАРҲАМАТ!

— Ўқув марказимизда 16 ёшдан юқори бўлган ёшлар ва касбини ўзгартирмоқчи бўлган фуқароларимиз билим олишади, — дейди биз билан суҳбатда марказ директори Абдуҳамид Мустагизов. — Бизга мурожаат этишдан олдин фуқароларимиз турар жойларидаги меҳнат органларига бориб учрашсалар барча йўл-йўриқлар ва қандай ҳужжатлар керак бўлиши ҳақида маълумот оладилар. Меҳнат органлари томонидан тавсия этилган ҳар бир фуқаро маълум вақт керакли соҳада билим олгач, иш билан таъминланиши кафолатланади. Мана йил бошидан бери марказимизга 1609 нафар фуқаро ўқиш учун қабул қилинди. Уларнинг 78 фоизини ёшлар ташкил этади.

— Абдуҳамид ака, айтингчи, ўқишлар қайси соҳаларга бўлинган ва улар қандай тизимда олиб борилади?

— Ўқитиш жараёни ҳозирги кун талабидан келиб чиқиб, барча кундалик эҳтиёж учун энг керакли бўладиган соҳаларни ўз тизимига киритган. Бунда энг кўп вақт сартарош ва косметологлар учун бўлиб, 6 ой муддат белгиланган. Қолган соҳалар: ҳисобчи, ЭҲМ оператори, котиба-референт, машинкада ёзувчи, уқаловчи, дурадгор, электр-газ пайвандчиси, бўёқчи-сувоқчи, кошинлар, радио-теле устаси, менежер, экстремал шароитдан чиқиш инструктори (психолог), стенографиячи, ҳарбий кийим тикувчиси, электр буюмлар созловчиси, лифт таъмирловчиси касблари учун 1,2,3,4,5 ойлик муддатлар ажратилган. Ўқишларнинг мукаммал бўлиши учун биз айрим соҳаларни жойларда, корхоналарда олиб борамиз, ҳамда юқори малакали мутахассисларни жалб этаётирмиз. Бундан ташқари миллий ҳунармандчиликни ривожлантириш борасида «Усто шогирд» услубида алоҳида ўқув режасини тузганмиз. Мана шу режа асосида зардўзлик, наққошлик, попопчилик, гилам тўқувчиси, ёғоч ўймакори соҳалари бўйича ҳунар ўрганадилар.

— Яна қандай режалар белгиланаяпти?

— Миллий касб-ҳунарларимизни янада ривожлантириш мақсадида кўп изланишлардан сўнг қўлда ип йигиришни ёшларимизга ўргатишни яқин кунларда бошлаймиз. Бозор иқтисодиёти шароитидан келиб чиқиб хўжалик ҳисоби асосида таржимонликни ҳам йўлга қўйиш арафасидамиз. Хулоса қилиб айтганда, ёшларимизнинг илм олишлари, ҳунар ўрганишлари учун тўлиқ имкониятлар мавжуд.

Гулзода АБДУЛЛА қизи.

Ҳамкорлик

ЭКОЛОГИЯГА БАҒИШЛАНДИ

Атроф-муҳит муҳофазаси, бир сўз билан айтганда, экологик муаммо бугунги кунимизнинг ўткир глобал ижтимоий масаласига айланиб бормоқдаки, унинг оқилона ҳал этилиши дунёдаги барча халқларнинг манфаатларига, тамаддун (цивилизация)нинг бугуни ҳамда келажагига тўла мос келади ва хизмат қилади.

Маълумки, мазкур муаммоларни бир мамлакат миқёсидагина ҳал этиб бўлмайди, балки бу жараёнда бутун сайёрадаги мавжуд давлатларнинг халқлари иштирок этишлари лозим. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, экология масалалари дунё халқлари ўртасида ўзаро ҳамкорлик асосидагина муваффиқиятли ечим топиши мумкин.

Йилнинг апрель ойи бошларида Ашгабадда бўлиб ўтган халқаро саммит иштирокчилари — минтақадаги давлат раҳбарларининг асосий диққат-эътибори Орол ҳавзаси зонасидаги экологик вазиятга қаратилганлиги ҳам бежиз эмас. Давлат раҳбарларининг учрашувида бу борада минтақавий ҳамкорликни янада кенгайтиришнинг конкрет лойиҳа ва дастурлари муҳокама этилди.

Давлатимиз раҳбари, Оролни қутқариш халқаро жамғармасининг Президенти Ислом Каримов мазкур ҳудудда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, уни тоза ичимлик суви билан таъминлаш борасидаги ишлар бирмунча яхшиланаётганини таъкидлар экан, табиий ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш, шу йўналишда самара берадиган лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш зарурлигига эътиборни қаратди.

Оролни қутқариш халқаро жамғармаси таркибида янги тузилган «Атроф-муҳит ва сув ресурсларини бошқариш «GEF» Лойиҳа агентлигининг фаолияти худди шу йўналишга — Орол денгизи ҳавзаси Дастурида белгиланган вазифаларнинг бажарилишига қаратилгандир. Лойиҳа доирасида «Ижтимоий фикрни шакллантириш» В компоненти ҳам фаолият кўрсатади. В компонентининг асосий вазифаси нафақат сув, балки ер ва бошқа табиий ресурслардан ҳам рационал равишда фойдаланишдан иборат.

Аҳолининг турли қатламларига самарали таъсир кўрсатиш йўли билан сувдан фойдаланишга бўлган муносабатни ўзгартириш жараёни оммавий ахборот воситаларидан, бошқарувнинг турли бўғинларида, шу жумладан, давлат, жамоатчилик ва нодавлат ташкилотларида ҳам муайян мақсадга йўналтирилган тарзда иш олиб боришни тақозо этади. Мана шу мақсадда В компоненти қатор тадбирлар, жумладан, радио, телевидение ва матбуотда чиқишлар ҳамда сувдан фойдаланувчиларнинг турли қатламларига мўлжалланган семинар, кўргазма, ярмарка ва бошқа анжуманларни ўтказиб боради.

«Ўзсувқурилиш» концерни биносида очилган «Атроф-муҳит» деб номланган плакатларда ва карикатуралар кўргазмаси худди шу мавзуга — сув-ер ресурсларидан оқилона фойдаланишга бағишланди. Оролни қутқариш халқаро жамғармаси GEF Лойиҳа агентлиги Германиядаги Гёте институтининг Тошкентдаги бўлими, Ижтимоий фикрни шакллантириш илмий маркази билан ҳамкорликда ташкил этган ушбу кўргазмада германиялик таниқли рассом Клаус Штек ва ҳамюртимиз, карикатурачи рассом Вячеслав Муромцев мўйқаламига мансуб бўлган, глобал экологик муаммоларга бағишланган асарлари намойиш этилди.

— Кўргазманинг асосий мақсади нафақат мўйқалам усталари яратган асарлар билан таништириш, балки шу ерга келган ҳар бир кишининг қалбига она табиат учун заррача бўлса-да, фидокорлик уруғини сочиш, она ер — сайёрамизни асраб-авайлаш ва келажак авлодларга етказиш учун ҳар биримиз масъул эканлигимизни яна бир бор таъкидлашдан иборат, — деди очилиш маросимида сўзга чиққан Гёте институтининг Тошкентдаги бўлими масъул ходими Хуррам Раҳимов. — Бу ерда намойиш этилаётган плакат ва карикатураларда инсониятга хавф солаётган экологик офат билан Орол фожиаси ўртасидаги боғлиқлик ёрқин бўёқларда ўз аксини топган.

Мирзаали АКБАРОВ.

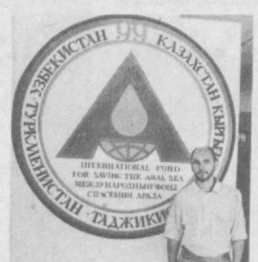

СУРАТЛАРДА: кўргазма фаолиятидан лавҳалар акс эттирилган.

Солижон Зоир олган суратлар.

Таътил-99

ОРОМГОҲЛАР ҚЎЙИНИДА

Ёз фаслининг айни жазирама кунларида мактаб ўқувчилари сўлим оромгоҳ ва салқин гўшаларда мириқиб ҳордиқ чиқармоқдалар. Шаҳримизда фаолият кўрсатаётган оромгоҳларда ўқувчиларга дам олишлари учун қай даражада шароит яратилганлиги хусусида шаҳар Халқ таълими Бош бошқармаси бошлиғининг маънавий-маърифий ишлар бўйича бошлиқ ўринбосари Номоз Рўзиқулов билан суҳбатлашдик.

— Шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси, халқ таълими ходимлари шаҳар касаба уюшмаси билан ҳамкорликда ўқувчиларнинг бўш вақтларини ташкил қилиш ва уларни соғломлаштириш юзасидан мактаблар қошида йигирма бешта оромгоҳ ташкил этилди, — деди Номоз Рўзиқулов. — Унга ижтимоий жиҳатдан кам таъминланган, кўп болали оилаларнинг ўғил-қизлари жалб этилди. Албатта, уларни дам олиш масканларига қабул қилишда маҳалла қўмиталарининг ҳам тавсияси инобатга олинди. Ҳозирда Акмал Икромов туманидаги 311, Бектемир туманидаги 293, Чилонзордаги 173,232, Шайхонтоҳур туманидаги 186, 299, шунингдек, бошқа мактаблар қошидаги оромгоҳларда биринчи ва ўнинчи синф ўқувчилари дам олишаётир.

Ўқувчиларнинг кўнгилдагидек ҳордиқ чиқаришларида у ердаги тарбиячи-мураббийларнинг билим савияси ҳам муҳим аҳамият касб этади. Шу боис оромгоҳларга махсус тайёргарликдан ўтказилган тажрибали педагоглар танлаб олинди. Улар ишлаб чиқарилган иш режалари асосида иш олиб борадилар. Хусусан, Халқ таълими бош бошқармасининг услубий қўлланмалари асосида оммавий тадбирлар, спорт мусобақаларини ташкил этиш, кўрик-танловларни ўтказиш йўлга қўйилди.

Бундан ташқари ўқувчиларнинг айни дам олиш мавсуми эканлиги инобатга олиниб, шаҳардаги мавжуд бўлган мактабдан ташқари тарбия муассасалари, ёш техниклар марказлари, қўшимча таълим мажмуалари, ёш сайёҳлар маркази, спорт мактаблари бутун ёз давомида ўз фаолиятини давом эттиради. Улар негизида эллик бир мингдан зиёд ўқувчи ёшлар турли тўгарак ва клублар ҳамда спорт секцияларида машғулотларга жалб қилинади.

Шаҳар ёш сайёҳлар маркази мактаблар ва ота-оналар билан ҳамкорликда йигирмадан ортиқ сайёҳлик йўналиши бўйича болаларни тарихий шаҳарлар, мустақиллик йилларида барпо этилган ёдгорликлар, турли гўзал табиат гўшаларига саёҳат уюштирилади. Бу борада ишлаб чиқилган режага асосан 18900 бола мазкур тадбирларга сафарбар этилади. Айнан мана шу йўналишда Ангрен дарёси ҳавзасида ёш экологлар оромгоҳи ташкил этилди. Оромгоҳда 200 нафар болага экологик тарбия берилади.

Умумтаълим мактабларида мавжуд бўлган кутубхона ва спорт майдончалари имкониятидан унумли фойдаланиш учун барча мактабларда ўқитувчилар навбатчилиги ташкил этилди. Ҳарбий техника спорт йўналиши бўйича шаҳар миқёсида ёш картингчилар, авиамоделчилар, автомоделчи ва ракетамоделчиларнинг мусобақалари ўтказилади. Шаҳарда мавжуд бўлган маданият ва истироҳат боғлари, жумладан, Мирзо Улуғбек, Бобур, Ўзбекистон миллий боғлари раҳбарияти билан келишилган ҳолда улар таркибида ўқувчиларни турли оммавий-ижодий тадбирлари ўтказилади. Июль ойида махсус иқтидорли болалар оромгоҳи ташкил этилади. Унда тарих ва ўлкашунослик йўналишларида бир юз саксон нафар бола ҳордиқ олади. Шу билан бир қаторда шаҳар ташқарисида 52 та оромгоҳ фаолият кўрсатади. Улар турли ташкилот ва касаба уюшмаларига қарашли бўлиб, унда ҳар гуруҳда 18790 та шаҳримиз ўқувчилари дам оладилар. Халқ таълими бош бошқармаси «Оқтош», «Эльбрус», «Ниҳол», «Лочин» оромгоҳларида турли оммавий тадбирлар, яъни Аёллар йили муносабати билан ижодкор ёшларга бағишланган кечалар ўтказади. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясига қарашли «Ниҳол» оромгоҳида «Мустаҳкам оила — қудратли Ватан» фестивали бўлиб ўтади.

Санаторий тизимидаги оромгоҳларда 11200 бола ҳам ҳордиқ чиқаради, ҳам ўз саломатлигини тиклайди. Бундан кўриниб турибдики, ўқувчиларнинг ҳордиқ чиқаришлари, янги ўқув йилидан машғулотларни янги куч билан бошлашлари учун барча шароит муҳайё қилинган. Демак, энди ўқувчилар ҳам янги ўқув йилидан ўзгача иштиёқ, Ватанга садоқат билан ўқишлари даркор бўлади.

Наргиза ПИРНАЗАРОВА.

Мактуб йўлга чорлади

ОҚТЕПАДА НИМА ГАП?

Кейинги пайтларда маҳаллаларимизнинг қиёфаси тубдан ўзгариб, замонавий тус ола бошлади. Ҳозир қаерга борманг, бетакрор чиройга эга, миллий услубларни ўзида акс эттирган гузарлару маҳалла марказларини кўриб кўнглингиз кувнайди.

Ватан ичра Ватан бўлмиш маҳаллаларга фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органи мақоми берилиб, ҳуқуқлари ва мавқеи тобора ортиб бораётгани аҳолига ҳам жуда қўл келмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Олий Мажлиснинг XIV сессиясидаги маърузасида «Маҳаллий ҳокимият органлари ва фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари бажарадиган вазифалар доирасини кенгайтириш, уларга давлат ваколатларининг бир қисмини босқичма-босқич топшириш лозим... «Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари» деган сиёсий қурилиш дастурининг моҳияти ана шунда яққол намоён бўлади», дея бу борадаги ишларнинг тобора кучайиб бораётганини алоҳида таъкидлаган эдилар.

Шу маънода шаҳримизнинг қадимий ва обод маҳаллаларидан бири бўлмиш Шайхонтоҳур тумани, Оқтепа даҳасидаги «Чўпон ота» маҳалласида кейинги пайтларда амалга оширилаётган хайрли ишлар, янгиланишлар диққатга сазовор. Шу билан бирга бу ердан олган мактубда кўрсатилган айрим камчиликлар ҳам баён қилинган эди. Мактубни ўқиб чиққач, бевосита ушбу маҳаллага бориб унинг қувончу ташвишлари билан танишдик.

Дарҳақиқат, маҳаллага Ҳамидулла Акбаров оқсоқол этиб сайланганидан сўнг аҳиллик ва баҳамжиҳатлик билан кўп яхши ишлар амалга оширилибди. Бинойидек серфайз гузар бунёд бўлибди. Жумладан, Самад Вурғун ва Увайсий кўчалари чорраҳасидаги маҳалла озиқ-овқат дўкони шу йили замон талаблари даражасида тўла таъмирланиб ишга туширилган. Гузар атрофига фаоллар маблағи ҳисобига янги дўконлар, маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари қурилиб, ишга тушишга тайёр. Шу ерда аҳоли боғларида етиштирилган мевалар сотиладиган бозорча ҳам қурилмоқда.

Санитария-ободончилик ишларига катта эътибор қаратилиб, Увайсий, Мажлисий, Огаҳий кўчаларидаги ахлатхоналар тозаланиб, дарахтларга шакл берилиб, чиройли ва кўркам ҳолатга келтирилган. Амин Умарий кўчасига тўлиқ асфальт ётқизилган. Ходи Тоқтош ва Увайсий кўчалари таъмирланган. Соғлом авлодни тарбиялаш борасидаги дастурга мувофиқ Есенин кўчасидаги чиқиндихона бўлиб ётган парк ҳудудида аҳоли кучи билан маҳалла ёшлари учун теннис корти, мини футбол ва волейбол, баскетбол майдончалари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ҳозир бу ерда ҳар куни ёшларнинг иштиёқ билан тўп сураётганини кўрасиз. Кўчалар чиройини хира қилиб ётган темир панжаралар, тўсиқлар, ўзбошимчалик билан қурилган иншоотлар бузилиб, кенгайтирилди.

Маҳалла ҳудудида боғ-роғлар, экинтикинларни суғоришни таъминлаш, Оқтепа каналига улаш учун маҳалланинг саъй-ҳаракатлари билан қувурлар келтириб қўйилди. Яқин-яқинларда бу ерлардаги ариқларда сувлар шарқираб оқиб, одамлар ва дов-дарахтларга роҳат бағишлашига шубҳа йўғу, аммо озгина кўнгил ғашлиги йўқ эмас — иккинчи сифондан сув чиқиб-чиқмай, қийнаяпти.

Иш бор жойда камчилик ҳам бўлади, деганларидек «Чўпон ота»да анчагина муаммолар борлигининг ҳам гувоҳи бўлдик. Хусусан, Шокир Алимов кўчасида хонадонлар атрофи кўча ҳисобига тобора кенгайтириб борилаётгани сабабли машиналар икки томонлама ҳаракатланадиган йўл тиғизлашиб, ушбу кўчада автотўқнашувлар, бахтсиз ҳодисалар сони кўпаймоқда.

Самад Вурғун кўчасида эса, боғ ҳудудига «Санъаткор» қаҳвахонаси қурилган бўлиб, у маҳалла аҳли дам оладиган ҳудуднинг каттагина қисмини эгаллаган. Бундан ташқари таниқли санъаткор соҳиби бўлган ушбу қаҳвахонанинг ёзги қурилмалари эса йўлка ўрнига тушгани, темир девор билан тўсилганлиги сабабли аҳоли юришига бутунлай йўл қолмаган. Улар ариқлардан ўтишга мажбур бўлаяптилар. Боз устига боя биз эслатган спорт майдончалари қаҳвахона орқасида қолиб кетган. Шу майдон орқасида эса, ноқонуний қурилган гаражлар... савлат тўкиб, одамлар, ёшларни ранжитаётир. Хуллас, спорт майдонлари икки томондан ҳам тўсиб қўйилган, ёшлар катталарнинг ноўрин камситишларидан кўнгиллари ранжияпти. Энг муҳими илгари боғда кўпгина тахта ўриндиқлар бўлиб, ёшу кекса мириқиб ҳордиқ чиқарарди. Афсуски, кейинги пайтларда улар бузилиб кетди. Боғга яна тахта ўриндиқлар ўрнатилганида унга янада файз кирган бўларди.

Шунингдек, 8 минг киши истиқомат қилувчи маҳаллада оқсоқол ва унинг 13 нафар маслаҳатчилари учун атиги 6 квадрат метрлик идора ажратилган. Аммо бу ерда йиғилиш ўтказа олмай қийналишаяпти.

Мактубда маҳалладаги яна бир муаммо сифатида собиқ «Ёдгорлик», ҳозирда «Оқтепа тимсол» савдо-саноат жамоа корхонаси тўғрисида ҳам тўхталиб, маҳалла ҳудудида кўплаб иш билан таъминланмаган ёш йигитлар, аёллар борлиги, шу корхонанинг бўш ётган майдонларида турли цехлар ёки кичик корхоналар очиш йўли билан янги иш жойлари ташкил этилса, нур устига аъло нур бўлиши ҳам айтилган эди.

Биз ушбу корхона фаолияти билан танишдик. Дарҳақиқат, 12 минг квадрат метр жойга эга ушбу корхонада фойдаланилмаётган бўш иншоотлар ҳам мавжуд. Корхона директори Шуҳрат Баҳриевнинг айтишича, жамоа корхонасида 267 нафар ишчи-хизматчи ишлаб, улар асосан шу яқин атрофда истиқомат қилишаркан. Корхонада бир ойда 3—4 миллион сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилар, ишчиларга эса маош ўз вақтида тўланар эмиш. Директорнинг бир гапи ҳақиқатга яқин. Маҳалла билан ҳамжиҳатликда иш юритиш мақсадга мувофиқ эканлигига ҳамма розику, лекин фабрика маблағига эмас, балки маҳалла пулига кичик корхона очишга рози эканлиги кишини бироз ўйлантиради. Чунки маҳалла маблағидан кам таъминланган оилаларга ҳам пул топилмаяпти.

Бироқ, шуни айтиш керакки, бу ерда маҳалла оқсоқоли ва фаоллари билан корхона раҳбарининг фикрлари бир жойдан чиқмади. Маҳалладагиларнинг фикрича, корхона банд қилган жуда катта майдон бир неча йилдан бери бўш — «ҳангиллаб» ётибди. Бу ерда нари борса 8 — 9 киши ишлайди, холос. Боз устига директор янги иш жойлари ташкил этиш бўйича олти йилдан буён ваъда беради. Аммо амалий ишдан дарак йўқ.

Яна бир муаммо: каналдан ариқларга сув келтириш масаласи ҳам маҳалла фаоллари зарур қувурларни тайёрлаб қўйишганига қарамай, анчадан бери бунинг уддасидан чиқиб бўлмаяпти. Шу йил баҳорида қилинган саъй-ҳаракатлар ҳам поёнига етмай қолиб кетаяпти. Мутасадди ташкилот мироблари қувурларни каналга улаб беришни чўзишяпти.

Хуллас, бир маҳалланинг ўзида шунча иш олиб борилаётганига қарамай, жиддий муаммолар ҳам оз эмаслиги кўриниб турибди. Бизни хурсанд қиладиган нарса маҳалла фаоллари ўз ҳаракатларида собитқадам бўлиб, мақсад сари қатъий интилаётганларида, иккинчи томондан маҳалла ишларини ривожлантиришга баъзи мутасадди ташкилот ва корхоналарнинг эътиборсизлиги кўнгилни хира қилади.

Туман маҳалла фаоллари янги ёш, ғайратли ҳокимдан умидлари катталигини билдиришди. Ҳокимлик мазкур маҳалла ютуқларини кўпайтириш, муаммоларини тезроқ амалий ҳал қилиш мақсадида мавжуд аҳвол билан батафсил танишиб, унга кўмак беришларига ишончимиз комил.

● ***Газета саҳифаланаётганда ушбу маҳаллага туман раҳбарларининг ташриф буюрганликлари тўғрисидаги хабарни олдик. Демак, муаммолар ўз ечимини топса ажаб эмас...***

Дилшод ИСРОИЛОВ.
«Тошкент оқшоми» махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: «Чўпон ота» маҳалласининг бугунги кунидан лавҳалар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Матбаа

БАРҲАЁТ СИЙМО

Буюк бобомиз Амир Темурнинг ҳаёти, айниқса, давлатчилик сиёсати ва саркардалик фаолияти пайтида амалга оширган улуғ ишларини ўрганишга мамлакатимиз томонидан катта эътибор берилмоқда. Халқимиз босиб ўтган йўлни, маънавиятимиз, адабиётимиз тарихига олтин саҳифалар битиб кетган XVI-XV асрларда яшаган барҳаёт сиймоларни тушунишда ҳам буюк бобокалонимизнинг ҳаёти ва амалга оширган ишларини ўрганиш, ҳаётига, шахсиятига синчков назар солиш алоҳида аҳамиятга эга. Тарихчи олим, академик Бўрибой Аҳмедовнинг «Ёзувчи» нашриёти чоп этган «Амир Темур ҳақида ҳикоялар» китоби ана шундай эзгу ниятни ўз олдига мақсад қилиб қўйган.

ХАЛҚ АРДОҒИДАГИ ҚАҲРАМОН

Алпомиш афсона эмас, эртак эмас — у ҳақиқат. У — илдизи неча асрларга туташган қадим ўзбек халқининг узоқ ўтмиши, ҳаёти ва кураш, севгиси, муҳаббати, азобу изтироблари... Хуллас, бир сўз билан ифодалаганда бутун бир халқнинг олтин тарихи. Шу сабабли ҳам неча ўнлаб асрлар давомида халқимиз ўз қаҳрамонини севиб, ардоқлаб, бошига кўтариб келган», дейилади «Алпомиш» достонига ёзилган «Алпомиш афсона эмас» сўз бошисида.

Ўзбек халқ оғзаки ижодининг энг асл дурдоналаридан бири бўлган «Алпомиш» яна ўз юртига қайтганлиги ўқувчиларни қувонтираётгани бежиз эмас. Қадим Сурхон воҳасида яратилган «Алпомиш» достонининг чоп этилиши сиз, азиз ўқувчиларда янгича туйғу, янгича таассурот уйғотади.

Назира ЖЎРАЕВА.

Шарқ дурдоналари

ОЗ-ОЗ ЎРГАНИБ ДОНО БЎЛУР...

◆ Ақлли, эс-ҳушли аёл ўз эрининг ғазаб отига минганини кўрса сабр қилади, унинг ғазабини баттар алангаланишига йўл қўймайди, ўзини тутиб туради, эри ҳовуридан тушгандан кейин унинг ноҳақ эканини тушунтиради.

Бир араб олими ўз хотинига хитобан қуйидагиларни ёзган экан.

Сенга ғазаб қилиб, қаҳримни сочсам,
Сен мени кечиргин, севаман сени!
Ўзни тутолмайман жаҳл келганда,
Ақлим кетиб ёмон қийнайди мени!

Ақлли аёл эр жаҳлини ўз табассуми ва чиройли муомаласи билан юмшатади. Оилада бўладиган ҳар хил гапларни турли ерларда гапириб юрмайди. Эри устидан ҳеч кимга, ҳатто ўз ота-онасига ҳам шикоят қилиб гапирмайди. Мана шундай хислатга эга бўлган аёлга уйланган эркак ҳақиқий бахтиёр эркак ҳисобланади.

Олимат ал-БАНОТ.

◆ Қўшнининг ҳақ-ҳуқуқларидан бирини айтсам, бу қўшнига ҳеч вақт озор бермаслик ва хафа қилмасликдир. Қўшни касал бўлса ундан ҳол сўраш, бошига мусибат тушса ёрдам қилиш, ғамли ва шодлик кунларида ғам-шодлигига шерик бўлиш, ундан хато ўтса кечириш, аҳлу аёлига ёмон кўз билан қарамаслик, бирор ёққа кетса уйидан хабардор бўлиб туриш, буларнинг ҳаммаси ҳам қўшнининг ҳақ-ҳуқуқларидан ҳисобланади. Бундан ташқари қўшни қарз сўраса қарз берилади, мева-чева терилса мева билан йўқланади.

Бир киши бир доно олдига келиб, ундан:

— Айтингчи, мен яхши одамманми ёки ёмонми, буни қандай билса бўлади? — деб сўради.

— Қўшниларингдан сўра, агар улар сени яхши десалар, демак яхшисан! — деб жавоб берди доно.

Муҳаммад Жавҳар ЗАМИНДОР.

◆ ҲИКМАТ. Дўстсиз яшаш мумкинмас, аммо ҳамма ҳам дўстликка арзийвермайди. Байт:

Дўст хазина-ю, дўстлик гавҳардир,
Гавҳарни йўқотмоқ айб ила нуқсон!

◆ Бир ҳакимдан сўрадилар: «Энг содиқ дўст ким?» Жавоб берди: «Гавда иккита бўлса ҳам бир жонга эга кишилар!»

◆ Бир ҳакимдан сўрадилар: «Қандай сафар энг узоқ сафар?» Жавоб берди: «Садоқатли дўстни қидириш сафари!» Байт:

Қидирган нарсани топиш мумкиндир,
Бироқ содиқ дўстни топмоқ муаммо!

Муиниддин ЖУВАЙНИЙ.

◆ Бир сандиқ олтиндан бир зарра ақл яхши.

Ақлли киши одамларни мисол ва далил билан ишонтиради, аҳмоқ эса қасам билан. Ақли кўп бўлиб, ўзи одобсиз бўлган киши овга чиқиб қуроли бўлмаган кишига ўхшайди. Ақл бахтга етиш воситаси.

◆ Кимки халққа қандай муомалада бўлса халқ ҳам у билан шундай муомалада бўлади.

Нонсиз эл бўлмас, кўппаксиз қишлоқ.

◆ Одамнинг яхшиси сафарда билинади.

◆ Ҳаёт лаззати — саёҳат!

Ёшликда шундай иш қилки, қариганингда фойда берсин ва унинг беҳуда ўтганидан афсус ема!

«Аталар сўзлари»дан.

◆ ҲИКОЯТ. Бир ота ўз фарзандини дўстлари билан улфат бўлишдан ман қилар, ёронлар илтифотидан маҳрум қилишга уринар эди. Фарзанд эса унинг сўзига кирмас эди. Бир куни унга дедим: «Ота кўнглини оғритишинг яхшими?» У деди: «Юзлаб одамларнинг кўнглини ўкситишдан кўра бир дилни оғритганим маъқул!»

Гавҳар учун пайдо бўлгач харидор,
Дурнинг садаф билан нима иши бор.

◆ Қарилик зийнати гапираверишда эмас, балки жим ўтиришдадир.

ХУРРАМИЙ.

◆ Бир киши Суқротга: «Сен ўзингни дунё неъматларидан маҳрум қилгансан!» деб қолди. Суқрот ундан: «Неъмат нима?» деб сўради. У киши: «Семиз барра гўшт ейиш, шароб ичиш, чиройли кийиниш, гўзаллар билан ишрат қилиш» деб жавоб берди. Суқрот унга шундай деди: «Бу нарсаларнинг ҳаммасини тўнғиз, маймун ва дарранда ҳайвонларга ўхшашни хоҳлайдиган кишиларга ҳавола қилдим. Бу тоифа одамлар ўз қоринларини ҳайвонлар қорни каби шиширадилар, руҳ иморатини тиклаш ўрнига бадан иморатини тиклайдилар».

◆ Бадавлат кишилардан бири бечоралик билан кун ўтказувчи Суқротни айблади. Суқрот унга: «Агар мен хоҳласам сен каби яшашим мумкин, аммо сен ҳеч қачон мен каби кун кечиролмайсан», — деди.

Бойлардан яна бири Суқротга: «Сен жуда камбағал ва қуруқ қўлсан», — деди. Суқрот эса унга: «Агар сен фақирлик лаззатини билсанг эди, менга ачиниш ўрнига ўзинга ачинар эдинг!» — деб жавоб берди.

«Жовидони хирад»дан.

◆ ҲИКМАТ. Қаноат меваси роҳат, камтарлик меваси муҳаббат. Байт:

Қаноат айлагин, эй ҳушёр киши,
Қаноат роҳатдан беради нишон!

Мажиддин ХАВОФИЙ.

◆ Оз овқатга қаноат қилмоқнинг фазилатларидан бири шундаки, одамнинг илм ва ҳунарга бўлган интилишида дангасалик ва ҳафсаласизлик қопламайди, ошқозон овқатни ҳазм қилишдан ожиз бўлмайди, кишининг сезги аъзоларининг сезувчанлиги бузилмайди. Байт:

Сув гарчи бўлса-да ширину зилол,
Ортиқча ичилса келтирар малол.
Тароқни кўрдингми минг тиши бордир,
Ҳар сочга чанг солиб доимо хордир.

«Махзан ал-улум»дан.

Маҳмуд ҲАСАНИЙ таржимаси.

Мустақиллик берган буюк неъмат

ҲАР КИМГА НАСИБ ЭТСИН

Фотима ая УМРЗОҚОВА,
103 ёшли онахон, Миробод тумани:

— Минг бора шукроналар келтираманки, 95 ёшимда қадрдон элимда Мустақиллик шабадалари эсди, қалбимдаги йиллаб кутган орзуим рўёбга чиқди. Жуда кўплаб армон билан дунёдан ўтган тенгдошларимнинг кўрмаганини мен кўрдим. Бу, албатта, менга яратганнинг марҳамати, бебаҳо неъматидир.

Мана орадан саккиз йил ўтиб бормоқдаки, мен она-Ватан ҳавосидан тўйиб нафас олаяпман. Фарзандларим, набира, эвара ва чевараларимнинг камолини кўриб турибман. Насиб қилса, янаги йилга омонлик билан етсам, учинчи аср билан юз кўришаман — 104 ёшга тўламан. Шуни барча юртимиз фарзандларига мамнуният билан айтаманки, Мустақиллик йиллари менинг ҳаётимда ўзининг ўчмас изларини қолдирмоқда. Бунинг учун фарзандларим қаторида ҳамиша дуо қиладиганим, ўғлим — Юртбошимиз Ислом Каримовдан беҳад миннатдорман. Чунки унинг раҳбарлигида мамлакатимиз ўз тўғри йўлини танлаб олди. Қаранг, аёлларга, ёшларга, кексаларга — қандайин ғамхўрликлар, эътибор ва ҳурмат кўрсатилаётганини ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз.

Айниқса, шу йил 103 ёшимда ҳаётимда энг ҳаяжонли кунларни бошдан кечирдим. Бу мен учун қутлуғ йил бўлиб қолди. Чеварам Пўлатжон Салимов Англиядаги жаҳон тиллари мактабида таълим олиб қайтди. Бу, албатта, Мустақиллик шарофатидир, давлатимизнинг ёшларга кўрсатаётган жуда катта ғамхўрлигидир. Ана шундан ва бу йилнинг Аёллар йили деб эълон қилинганидан, Президентимизнинг 9 майни «Хотира ва Қадрлаш куни» деб эълон қилганларидан беҳад таъсирланиб, Юртбошимизга миннатдорчилик мактуби йўлладим. Бошида эл-юрт иши, ташвиши бўла туриб, ўғлим Ислом Каримов менга жавоб хати ва эсдалик совғаларини йўллаганлиги қалбимни беҳад фахрга тўлдирди. Президентимизга, Ватанимга бўлган меҳрим юз чандон ошди.

Чинданам бугунги фарзандларимизга шуни таъкидлаб айтаманки, биз жаннатмакон юртда яшаяпмиз. Илгари бизни танимаган жуда кўплаб ривожланган давлатлар мамлакатимизда амалга оширилаётган ишларга тан бермоқда, унинг истиқболи ва истиқлолига ишонч билдирмоқдалар. Шунинг учун ҳам она Ўзбекистонимизни ҳамиша асрамоғингиз, унинг истиқболи йўлида меҳнатингизни аямай сарфламоғингиз лозимлигини эсда сақламоғингиз зарурлигини асло унутманг, азиз болажонларим. Мен эса умримнинг охиригача сизларга бир гапни такрорлашдан асло толмайман:

Мустақиллик, бу бизга берилган буюк неъматдир. Ана шу неъмат бебаҳолигини чуқур англаб етиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир. Мен эса шундай қутлуғ кунларда, юртимда бўлаётган яхши-яхши ўзгаришлардан руҳланган ҳолда, дуога қўл очиб барча эзгу ниятли юртдошларимнинг ишларига ривож тилайман.

Табаррук онахоннинг қалб сўзларини оққа кўчирувчи
Шарофат БАҲРОМОВА.
Рустам Шарипов олган сурат.

ЗАҒИЗҒОН САЙРАГАН КУНДА

Воқеий ҳикоя

Минг тўққиз юз қирқ учинчи йил, ўнинчи февраль, Тошкент.

Дала-ю даштни, қишлоғ-у шаҳар кўчаларини қалин қор қоплаган. Гирмон урушига эш бўлганидек, шафқатсиз изғирин, кўринмас нишларини эрмакка санчаётган аёвсиз дақиқалар эди.

Бир дўппи ёнғоқни чақиб, мағизини тўнғич ўғлининг сафар халтасига жойлаган Манзура хола, ёнғоқ пўчоғини бўғот панасидаги қор тушмаган девор тагига тўкди-да, қаддини ростлади.

«Дув» этиб бир гала сава ёнғоқ ушоқларини талашиб чўқий бошладилар. Савалар орасида кўкраги қип-қизил бир қушча, Манзура холани нигоҳини ўзига тортди-ю, юраги ҳовриқиб, сафар олдидан бир уй уруғ-аймоғлари билан хайрлашаётган Зокиржонни бора солиб қучоқлаб, беҳаловат ўпа бошлади.

«Онажон, кўп беҳаловат бўлаверманг, юракни сақлаш керак, «Қирқ йил қирғин бўлса, ажали етган ўлади», — деганлар. Омон бўлсак яна дийдор кўришамиз!» — деди-да, она қучоғидан чиқиб, бешикда ётган бир ярим яшарлик оғачаси Рихсивойни юзларидан ўпиб, «Ризқли, насибали бўлгин», — деди.

Поезд мадорсиз қўзғалди, совуқнинг зўрлигидан тарқалиб кетишга эринаётган, паровознинг қуюқ тутуни, поезднинг ўзидан ҳам узоқроқ масофага чўзилиб, Ғараб билан Шарқ ўртасидаги тўсиқдек ҳавода муаллақ сузар экан, паровоз мўриконидан узилгиси келмас эди. Кўздан узоқлашиб бораётган поезд ўзининг темир изларида эмас, гўё Манзура холанинг икки оёғида юриб бораётгани каби борлиғи оғир тортиб, ёстиқдоши Ортиғали билан, фарзандлари Маҳмуджон, Собиржон, Шавкатжону, қизлари Фарида ва Холидани олдиларига солганларича, «Ой бориб, омон кел, жигарим», — деб бўшашибгина термулиб қолдилар.

Қушлар инларини топа олмай ҳансирашган, олмахонлар улкан дарахтларнинг кавагига суқилиб олишган, ёввойи маҳлуқларнинг тиллари осилиб, паноҳ топа олмай, ўкириб чинқиришган, Макаров автомати булбулдек сайраб, тўплар гумбури осмонни йиртаётган, ўқ теккан фашист самолётлари, қаноти куйган қовоқ аридек, мувозанатини йўқотиб турган, талатўп бир паллада, поезд Белорус тупроғига кириб борди. «Эшелон»дан тушган абжир йигитларни саралашиб, уруш туфайли емга тўймай, ориқлаб ётган отлардан тақсимлаб берилгач, зудликда ҳужумкор отлиқ аскарлар «бригада»си тузилди.

Эплик, шудлик бўлгани учун Зокиржон Ортиқовни отлиқ аскарларга бошлиқ этиб «сержант» нишонини беришди-да, ҳужум қилиб келаётган немисларнинг пиёда аскарларига, рўпарама-рўпара жанг бошлашларига рухсат берилди. Беомон жанг бошланди, шу зайлда жон олиб, жон бериб, тутунли кунлар ўтаверди. Орадан бир ярим ойлар ўтгач, немисларнинг бир «дивизион» пиёда аскарлари тугаб, Зокиржоннинг отлиқ аскарлари ювиниб, тараниб дам олишаётган кечки палла эди. Аскарлар ўзи билан ўзи овора. Зокиржоннинг кўзи уч юз метрлардан узоқликдаги ўрмон остида аллақандайдир шарпани илғагандек бўлди. Ботирлиги тутиб, ханжарини суғурди-да, шарпа томонга писиб бора бошлади. Шарпа кўринган жойга етмасданоқ қуюқ япроқлар остидан ўқ овози варанглади.

Ўрмон қўйнида отишма эшитилгач, ҳолат аён бўлиб, зудлик билан тревога эълон қилинди. Зокир кўзларини очганида ўзини госпиталда ётганини ҳис этди.

Қараб ўтирган ҳамшира сўз бошлади.

— Омадингиз бор экан, ўша сиз ярадор бўлиб ётган атрофда, немисларнинг ёрдамчи пиёда аскарлари, ҳужумга тайёргарлик кўриб турган эканлар. Бригадангиз аскарлари, фашистларнинг ёрдамчи аскарларини тор-мор этишиб, кечанинг ўзидаёқ Витебскка ўтиб кетишди.

Зокир госпиталда бир ярим ой ётгач тузалиб, оёққа турди.

Уни ҳам Белоруссиянинг Витебск шаҳрини озод этиш учун жангга юборишди. Яна қанчадан-қанча жанглар бўлди. Тутунли кунлар кетидан тутунли кунлар келаверди. Бир қўлида қурол, бир қўлида қалам билан қанчадан-қанча мактублару шеърлар битиб турди.

1944 йилнинг 14 февраль тонгига ўтар кечаси Зокиржон туш кўрди. Тушида икки қўлидан оппоқ қанот ўсиб чиқиб, чексиз коинотга қараб учиб кетаётган эмиш, ерда эса Ўзбекистондаги ака-укалари бўлмиш Маҳмуджон, Собиржон, Шавкатжон, укачаси Рихсивойжон ва Юсуфжонлар қўллари билан ўзларига чорлаб, «акажон, қайтақолинг, онамлар жуда соғиниб қолдилар», — деб кўзларидан шашқатор ёш оқизишар эмиш. Айниқса, меҳрибон сингиллари Фаридахон ва Холидахонлар жажжи рўмолчаларини силкитишиб «қайта қолсангиз-чи, акажоним-эй!» — дер эмишлар. Зокиржон эса уларга жавобан шул байтни айтиб кетаётган эмиш:

Такрор, такрор айтаман,
Туғиламан, қайта ман.
Қирқ йил ўтиб ёнингизга,
Пок руҳ бўлиб қайтаман.

Кўрган тушини эслаб, маҳзун ҳолат гирдобига тушди-да, уруш оловини ёққан манфур инсонларга нафрат билдириш учун ўт, оташ бўлиб, мана шул шеърий мисраларни ёзишга тутинди:

Жанг бўлмаган кунинг
борми? — Сўйла менга чарх
Нима керак ўзи сенга,
жанжалкаш дунё.
Манфур зотлар наҳот бўлса,
шунчалар аблаҳ,
Тутунингдан, эмин,
эркин порламас зиё.

Бошим узра ёғдирсанг ҳам,
осмон тошини,
Ватан учун жон бермоқдан
ўзгаси ҳаром.
Ушбу тонгда соғиндим мен,
шарқ қуёшини,
Ушбу тонгда «Новики»да
жонсарак ором.

Фавқулодда навбатдаги тревога бошланиб, яна жанг бошланди. Шу куни Зокиржон Ортиқов ҳам кўплар қатори Белоруссия тупроғида жонини Яратганга топширди.

1944 йилнинг 17 март куни Тошкентга 197-сонли қорахат келди, «Мардларча ҳалок бўлди» деб.

Ортиғали ушбу машъум хатни турмуш ўртоғи Манзурахонга кўрсатмасликка аҳд қилди. Шу зайлда орадан қирқ йил ўтди ҳамки, онаизор кутишини қўймайди. Йиллар кетидан йиллар ўтаверди. Онаизор овқат сузганида, қозоннинг тагида бир косагина овқатни Зокир келиб қолса... деб олиб қўяр, зағизғон сайраса, болаларига «югуринглар, кўчадан хабар олинглар, Зокир акангиз келаётган бўлиши ҳам мумкин», деб суюнгансимон тараддудлана бошлар эди. Шу зайлда қанчадан-қанча зағизғонлар сайраб ўтмади, дейсиз. Суюнчиталаб болаларга эса зағизғон сайраган куни, бамисоли байрам бўлиб кетар эди.

Турсун МУҲАММАД.

Малҳамлар

ЖЎКА

Бу шифобахш манзарали дарахт барги юраксимон, ўткир учли аррасимон қиррали.

Юқори томони туксиз, пастидаги томирлари бурчагида тўп-тўп жойлашган сариқ туклари бор. Барглари узун банди ёрдамида пояда кетма-кет жойлашган. Гуллари гулолди барглари, сарғиш-оқ рангда беш-ўн битта гулдан иборат ярим соябонга жамланган. Меваси тухумсимон, бир-икки уруғли ёнғоқча ҳолида.

Гули таркибида эфир мойи, сапонинлар, флаваноидлар, каротин, С дармондориси, ошловчи, шиллиқ ва бошқа моддалар бор. Гулидан тайёрланган дамлама иссиқлигида турли шамоллаш касалликларида терлатувчи, қон оқишини тўхтатувчи дори сифатида асқотади. Шунингдек, бош оғриғи, йўтал, турли асаб хасталикларини даволашда қўлланилади.

Дамлама тайёрлаш усули қуйидагича: оғзи ёпиладиган идишга бир стакан қайнаб турган сув солингач, устига қуритиб майдаланган гулидан бир қошиқ сепилади. Кейин ярим соат дамлангач, докада сузиб олинади. Уни кунига 2-3 маҳал (овқатдан олдин) ярим стакандан иситиб ичилади.

Жўка гуллаганида гул тўпламлари гулолди барглари билан бирга қирқиб олиниб, соя жойда қуритилади.

БОДРЕЗАК

Табиий ҳолда тоғ ёнбағирларида, буталар ораси, жарликлар ёқаси, дарё, жилға бўйларида учрайди.

Маданий тарзда боғларда ўстирилади. Бодрезак шилвидошлар оиласига мансуб. Баргнинг усти силлиқ, таг қисми туклар билан қопланган, меваси данакли, сершарбат.

Пўстлоғи вос-вос, тутқаноқ, жазава тутишда, меъда яраси, ўн икки бармоқли ичак ярасида ижобий самара беради. Мевасининг шарбати юзга суртилса ҳуснбузарларни йўқотади. Шунингдек, мевалари юрак фаолиятини яхшилайди. Асал билан қайнатмаси илиқ ҳолда истеъмол қилинса изтиробли йўталга даво бўлади. Шамоллашдаги безгак хуружини қайтаради, ич кетишини тўхтатади.

Бодрезак мевасидан дамлама тайёрлаш усули: бир-икки ош қошиқ миқдоридаги эзилган меваси устига икки стакан қайноқ сув солиниб, тўрт соат дамлаб қўйилади. Сузиб олингач, 3-4 стакан кун давомида ичилади. Пўстидан қайнатма қуйидагича тайёрланади: 10 грамм пўстлоққа бир стакандан қайноқ сув сузилган шарбат бир қошиқдан (уч маҳал) ичилади. Бу шарбат ички қон кетишини тўхтатувчи омил сифатида фойдали.

Файзулла ИСАЕВ тайёрлаган.

«Ишонч телефони» хизматингизда

СИЗЛАРНИ ТИНГЛАШ ЗАВҚЛИ...

ДАРДИНГИЗНИ ЕНГИЛЛАТИШ УНДАН ҲАМ...

Дунёда аёлдан гўзал, ундан сабр-бардошли, қалби дарё инсон топилмаса керак. Чунки унинг қалбига қанча-қанча қувончу ташвишлар, баъзида ҳеч кимга айтиб бўлмайдиган дардлар сингиб кетади. Фақат аёлнинг гулдек нозик, мустаҳкам юрагигина буларни ўзида мужассамлаштира олади. Яна шуни ҳам алоҳида таъкидлаш жоизки, 1999 йил Президентимиз томонидан Инсон манфаатлари ва Оила йилининг мантиқий давоми сифатида Аёллар йили деб эълон қилинди. Бу барчамизнинг кўнглимизни тоғдек кўтарди. Зеро, аёллари эъзозли юрт ҳамиша равнақ топади, гуллаб-яшнайди. Чунки аёл, нафақат она, у ҳаётимизнинг гултожидир. У бошимизда меҳр-оқибат, ишонч ва садоқат нурларини сочиб турувчи, чинакам меҳр ва эъзозга лойиқ инсонлардир.

Шу боис ҳам газетамиз орқали «Ишонч телефони» ташкил этиб пойтахтимиз аёллари қалбини тинглашга, қутлуғ йилда уларнинг муаммоларини ечишда кўмаклашишга аҳд қилган эдик. Пайшанба куни таҳририятда жиринглаган қўнғироқлардан шу нарса маълум бўлдики, жуда кўплаб аёлларимиз нафақат ўзи ҳамда оиласи ташвишлари, балки она Ватан, унинг мустақиллигини мустаҳкамлаш, уни ҳар қандай ёмон ниятли кимсалардан асраш йўлида фидойи эканлигини ўз дил сўзларида ҳам баён этишди.

«Мен газетангизнинг «Ишонч телефони» орқали шаҳримизда яшовчи барча оналарни фарзанд тарбиясида ғоят масъулиятли ишда ниҳоятда ҳушёр бўлишга ундамоқчиман, — дейди Собир Раҳимов туманидан қўнғироқ қилган онахон. **— Бу гапни мен ўз ҳаётимдан келиб чиқиб айтяпман. Яккаю-ягона ўғлимни эркалатибман, нима хоҳласа шуни муҳайё қилибману лекин унинг юрагига она Ватан меҳрини чуқурроқ сингдира олмапман. Фарзандим нотўғри йўлга кириб қолганини сезмай қолибман. 16 февраль воқеаларидан сўнг Президентимизнинг огоҳликка даъвати мени ҳушёр торттирди. Худога шукр, ўғлим нотўғри йўлдан қайтиб, ўз хатосини англади. Бизни кечиришди. Шунинг учун оналаримизга қалбимдаги сўзларни айтиб қўйишингизни сўрайман: фарзандларингизни ёмон ниятлардан асранг, уларга бешикдалик давриданоқ она ва Ватанга меҳрини сингдириб боринг. Токи ўзбек фарзандлари орасидан номард ва сотқинлар чиқмасин».**

«Юртимиз йигитларига шу сўзларимни етказинг, — деди ҳаяжон билан талаба Наргиза Раҳимова, **— мард бўлинг,. кучғайратингизни Ватанимиз равнақи йўлида сарфланг. Зеро, бундан-да яхши ҳаётни сиз у биз қурамиз, Ўзбекистонимизни жаҳонга биз ёшлар танитамиз. Номард ва ноинсоф бўлсангиз, ўз бошингизни ўзингиз ейсиз. Ахир Ватан тақдири — бизнинг тақдиримиз-ку. Менимча ўз Ватанига хиёнат қилган йигитни ҳаттоки ўз ёри ҳам кечирмайди».**

Жуда кўпчилик аёлларимиз Аёллар йилида уларга кўрсатилаётган ғамхўрликдан мамнун эканликларини изҳор этишиб, ўзларига яратилаётган имтиёзлар ҳақида батафсилроқ билишга қизиқдилар. Мирзо Улуғбек туманидан қўнғироқ қилган уй бекаси Дилором Шарипова **«Бола уч ёш тўлгунча нафақа пули қачон берилади?»** деб сўрадилар. Бу кишига биз агар болалари 2 ёшга тўлган бўлса, ўзлари яшаётган маҳаллаларига мурожаат қилишларини сўраймиз. Шунингдек, А. Икромов туманидан Марғуба Комилова, Сирғали туманидан Ойниса Ҳожиевалар сим қоқишиб, **«Ҳомиладорликнинг 5-6 ойлигидан қачон ва қандай аёллар таътилга чиқарилади?»** деб сўрашибди. Албатта, уларнинг саволларига келгуси мулоқотларимизда мутахассисларнинг жавобларини бериб борамиз.

«54 ёшга тўлдим, — деб қўнғироқ қилди мирободлик Бахтиниса она, — **лекин нафақага чиқмай ишламоқчиман, бунга имконият борми?»** Албатта, Бахтиниса опа ишлашингиз мумкин, 54 ёшга тўлганлигини рўкач қилиб, иш берувчи томонидан аёлларни мажбуран ишдан четлатишга йўл қўйилмайди.

Пайшанба қўнғироқлари ана шундай жиринглади. Келгуси пайшанбада эса яна биз «оқшом»чилар дардингизни олишга шаймиз, азиз ҳамшаҳар онахонлару опа-сингиллар! Чунки сизларни тинглаш тотли ва завқли эканлигини бугун яна бир бор ҳис этдик.

Навбатчи Шарифа ИЛЁСОВА.

Турфа олам

УЗОҚДАГИ БУЛУТ

Америкалик бир гуруҳ астраномлар Пуэрто-Рикадаги Аресито деган жойга ўрнатилган улкан радиотелескоп орқали коинотдаги жуда катта нейтрал водород булутини кўриб қолишди. У ердан тахминан 30 миллион ёруғлик йили узоқлигида Арслон юлдузлар туркуми томонида жойлашган бўлиб, катталиги галактикага бараварлашади. Булутдаги водород газининг массаси қуёш массасидан миллиард марта катта экан. Унинг теварак қисми секундига 80 километр тезликда айланиб туради. Лекин шуниси номаълумки, бунчалик тезликда қандай қилиб газ теваракка сочилиб кетмас экан? Тахмин қилишларича, булут марказида массаси булутдан юз марта катта бўлган қандайдир кўринмас жисм бўлиши керакки, газ булутини ўзига тортиб турган ана шу жисм.

Мазкур булут ногаҳон топилди. Америкалик радиоастрономлар бир қанча галактикаларга 21 сантиметр тўлқиндаги характерли нурланишга қараб водород газини излашарди. Бу сафар кузатишлар орасидаги танаффус вақтида олимлар телескопни коинотнинг «бўш» жойига тўғирлашди. Шунда ўткир бир сигнал қайд этилди. Кейин маълум бўлишича, бу сигнал манбаи юқорида тилга олинган водород булути экан..

Коинотда бундай булут ягонами ёки кўпми, деган савол ҳозир астрономларни ўйлантирмоқда.

Шаҳноза ИНОҒОМОВА тайёрлаган.

Юнусобод тумани марказлашган телефон тармоқлари идорасида бир неча йиллардан буён меҳнат қилиб келаётган Наргиза Солиҳбекованинг ишидан кўпчилик мамнун. У айниқса бўлим бошлиғи бўлиб ишлай бошлагач масъулиятни янада тўла ҳис этиб, мижозлар эътиборини қозонмоқда.
СУРАТДА: Наргиза Солиҳбекова.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«БЕШ-ЁҒОЧ БОЗОРИ» ОТАЖ АКЦИЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Беш ёғоч бозори» ОТАЖ акциядорларининг умумий йиғилиш мажлиси 1999 йилнинг 19 июль куни соат 10.00 да қуйидаги манзилда бўлиб ўтади: Чилонзор тумани, Туроб Тўла кўчаси, 71-уй.

Акциядорлар ёки уларнинг вакиллари шахсни тасдиқловчи ҳужжат ёки ишончнома билан бўлишлари керак.

Кун тартиби: жамият раисининг 1999 йилнинг биринчи ярим йиллигидаги иш фаолияти ҳақида ҳисоботи. Жамиятнинг ярим йиллик фаолияти якунларига кўра акциядорларга тўланадиган дивидендлар ҳақида. Тошкент шаҳар ҳокимининг 1999 йил 13 майда чиқарилган 257-сонли қарорига асосан жамият низомига ўзгартиришлар киритиш. 1999 йилнинг иккинчи ярим йиллиги учун кирим ва чиқим смета лойиҳасини қайта тасдиқлаш. ЎзР В.Мнинг 1998 йилнинг 22 августдаги 361 сонли қарорининг бажарилиши ва жамият бошқарув органининг низомини қайта тасдиқлаш. «Қизил Шарқ» шохобчаси фаолиятини тўхтатиш ва янги «Алгоритм» шохобчасини ишга тушириш ҳақида.

ОМАДИНГИЗ КЕЛСИН!

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛК БОР АЁЛЛАР ЙИЛИГА БАҒИШЛАБ «МЕҲР-МУРУВВАТ» пуллик лотереяси билетлари сотувга чиқарилди. Лотереядан тушган барча маблағлар кўп болалик ҳамда кам таъминланган оилаларга ижтимоий ёрдам сифатида сарфланади.

Мурувватингизни дариғ тутманг ва лотереямизда иштирок этиб, савобли ишга ўз ҳиссангизни қўшинг.

1999 йил 18 декабрда ўтказиладиган ютуқлар тиражида ЮЗ сўмдан МИЛЛИОН сўмгача бўлган пул ютуғининг соҳиби бўлиш имкониятингиз бор.

Лотерея билетларини алоқа бўлимлари, матбуот шохобчалари ҳамда жамоат тарқатувчиларидан харид қилишингиз мумкин.

«МЕҲР-МУРУВВАТ» ЛОТЕРЕЯСИДА ОМАД СИЗГА ЁР БЎЛСИН!

Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамаси Маданият ишлари Бош бошқармаси Акмал Икромов туман 28-болалар мусиқа мактаби директори **Анвар Акбарович ОДИЛОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан оила аъзоларига чуқур таъзия ва ҳамдардлик изҳор этади.

Тошкент шаҳар Акмал Икромов тумани маданият ишлари бўлими 28-болалар мусиқа мактаби директори **Анвар Акбарович ОДИЛОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўқитувчи» нашриёти жамоаси тарих-география таҳририяти катта муҳаррири Раҳиммурод Мирхолиқовга оталари **Тўхтамурод МИРХОЛИҚОВнинг** вафот этганликлари муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ташкилот Россияда ишлаб чиқарилган йирик донали карбид **СОТАДИ**. Баҳоси келишув билан, тўлов пул ўтказиш ёки нақд. Тел: 130-36-70, 40-31-20, 8-296-56983

Чилонзор туманидаги 173-таянч мактабини битирганлик тўғрисида Мансурий Мансурга берилган ОР-Д 453760 гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи — 209

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-0444. Босмага топшириш вақти 11.30 123456